

VŠB – Technická univerzita Ostrava

Fakulta strojní

Katedra obrábění a montáže

Zefektivnění výroby rámu tramvajového podvozku

Streamline the Production of Tram Chassis

Student:

Lukáš Běhal

Vedoucí bakalářské práce:

prof. Dr. Ing. Josef Brychta

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Lukáš Běhal**
Studijní program: B2341 Strojírenství
Studijní obor: 2303R002 Strojírenská technologie
Téma: Zefektivnění výroby rámu tramvajového podvozku
Streamline the Production of Tram Chassis

Zásady pro vypracování:

1. Charakteristika daného technologického prostředí.
2. Analýza stávající technologie výroby.
3. Racionalizace postupu výroby rámu podvozku.
4. Technicko-ekonomické zhodnocení navrhovaného řešení.

Seznam doporučené odborné literatury:

- [1] VASILKO, Karol; NOVÁK-MARCINČIN, Jozef; HAVRILA, Michal. *Výrobné inžinierstvo*. Prešov : Datapress Prešov. 2003, 424 s. ISBN 80-7099-995-0.
- [2] NESLUŠAN, Miroslav; TUREK, Stanislav; BRYCHTA, Jozef; ČEP, Robert; TABAČEK, Marian. *Experimentálne metódy v trieskovom obrábaní*. Žilina : EDIS Žilina, 2007. 343 s. ISBN 978-80-8070-711-8.
- [3] HAVRILA, Michal; ZAJAC, Jozef; BRYCHTA, Jozef; JURKO, Jozef; *Top trendy v obrábaní, I. časť – Obráběné materiály*. Žilina : Media/ST, s.r.o Žilina, 2006. 205 s. ISBN 80-968954-2-7.
- [4] ZAJAC, Jozef; JURKO, Jozef; ČEP, Robert. *Top trendy v obrábaní, II. časť – Nástrojové materiály*. Žilina : Media/ST, s.r.o Žilina, 2006. 193 s. ISBN 80-968954-2-7.
- [5] VASILKO, Karol; HAVRILA, Michal; MARCINCIN-NOVÁK, Jozef; MÁDL, Jan; ZAJAC, Jozef. *Top trendy v obrábaní, III. časť – Technologie obrábění*. Žilina : Media/ST, s.r.o Žilina, 2006. 214 s. ISBN 80-968954-2-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Dr. Ing. Josef Brychta**

Datum zadání: 13.12.2013

Datum odevzdání: 19.05.2014

Ing. et Ing. Mgr. Jana Petrů, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Ivo Hlavatý, Ph.D.
děkan fakulty

Poděkování

Velmi děkuji p. Hájkovi, p. Sabovi a jejich kolegům z Krnovských strojíren za odbornou pomoc, rady, ochotu a vstřícnost, s jakou mi poskytovali potřebné materiály a odpovídali na mé dotazy. Největší dík patří mé rodině za dlouholetou podporu ve studiu a paní profesorce Jarmile Lázničkové, bez které bych se nikdy ke psaní této bakalářské práce nedostal.

Dále chci poděkovat prof. Dr. Ing. Josef Brychtovi za jeho rady a pomoc při psaní této bakalářské práce. Také děkuji paní Ludmile Staňkové, která mi vždy dokázala poradit jak ve studiu pokračovat dál.

Místopřísežné prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a uvedl jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Ostravě 19.5.2014.....

.....

podpis studenta

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo.
- беру на вѣдомі, же Высoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen „VŠB-TUO“) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3).
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě uložena v Ústřední knihovně VŠB-TUO k nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o kvalifikační práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé kvalifikační práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO.
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona.
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).
- беру на вѣдомі, же odevzdáním své práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Ostravě : 19. 5. 2014 .....

.....

Lukáš Běhal

Lukáš Běhal

Jungmannova 37

792 01 Bruntál

ANOTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

BĚHAL, L. Zefektivnění výroby rámu tramvajového podvozku: bakalářská práce. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojiní, Katedra obrábění a montáže, 2014, počet stran, vedoucí bakalářské práce: prof. Dr. Ing. Josef Brychta.

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu výroby rámu tramvajového podvozku. V počátku jsou popsány jednotlivé pracoviště a jejich strojní vybavení. U každého z pracovišť je podrobněji popsán jeden stroj. Dále jsou uvedeny rozdíly mezi starým pracovním postupem výroby a postupem budoucím, na který se firma Krnovské opravny a strojírny nyní připravuje. Je zde popsáno, proč bude do firmy zakoupeno nové CNC obráběcí centrum, které má snížit čas pro výrobu rámu podvozku. V bakalářské práci je také popsán předběžný výpočet návratnosti stroje a rozdíly mezi hlavními obráběcími stroji.

ANNOTATION OF BACHELOR THESIS

BĚHAL, L. Zefektivnění výroby rámu tramvajového podvozku: bakalářská práce. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojiní, Katedra obrábění a montáže, 2014, počet stran, vedoucí bakalářské práce: prof. Dr. Ing. Josef Brychta.

This thesis focused on the analysis of production tram chassis. In the beginning of each are described the individual workplaces and their machinery equipment. For each of the centers is further described in more detail one machine. The following are the differences between the old workflow and production process future, to which the company Krnovské Traffic Engineering works currently in progress. It describes why the company is to purchase a new CNC machining center, which reduces the time for the production of the chassis. The work is also described preliminary calculation of return on machinery and differences between the major machine tools.

Seznam použitých zkratk a symbolů

CNC –	číslicové řízení počítačem
CO ₂ –	oxid uhličitý
He –	helium
MIG –	obloukové svařování tavící se elektrodou v ochranné atmosféře
N ₂ –	dusík
TIG –	svařování netavící se elektrodou v ochranné atmosféře
NC –	číslicové řízení
KOS –	Krnovské opravny a strojírny

Úvod

V dnešní ekonomicky obtížné době se výrobci snaží všemi dostupnými způsoby zefektivnit a tím i zlevnit výrobu. Já se v této práci zaměřím na výrobu rámu podvozku tramvaje. Nároky na rám tramvajového podvozku jsou od počátku tramvajové dopravy stále zvyšovány. Je to způsobeno hned několika faktory. Stále se modernizuje pohon, zpřísnují se bezpečnostní předpisy a zlepšuje se design. Obecně platí pravidlo, čím novější tramvaj, tím modernější podvozek. Větší nároky na kvalitu podvozku však nejsou způsobeny jen vývojem pohonu a vyššími nároky na bezpečnost. Svě zde hraje i komfort pro cestující, korozní ochrana podvozku a v neposlední řadě ekonomická náročnost výroby. Dále musíme brát v úvahu, že do moderního podvozku tramvaje, který má rozchod 1435mm se musí vejít motor s převodovkou a dalším příslušenstvím, kterého stále přibývá. K tomu všemu musí konstruktéři počítat s plánovanou údržbou a nesmí zapomínat na případné opravy motoru, či převodovky.

1 Charakteristika daného technologického prostředí

1.1. Historie tramvajové dopravy

Vývoj a výroba tramvajových podvozků je stejně stará jako tramvajová doprava samotná. První linka na světě byla zřízena v New Yorku v roce 1832. Na území Česka se první tramvaj rozjela v roce 1869 na lince v Brně. Tehdy ji ještě nepoháněly moderní elektromotory, které jsou napájeny z elektrické sítě, ale po městě ji táhly koňské spřežení. O patnáct let později se v Brně objevila modernější verze tramvaje na parní pohon. Z počátku byla jízda tramvají považována spíše za atrakci, ale postupem času se stala běžně používaným dopravním prostředkem. Historicky poprvé elektrická tramvaj vyjela v roce 1881 v Berlíně. U nás to bylo o deset let později a stalo se tak u příležitosti jubilejní výstavy v Praze (hospodářská, kulturní a společenská výstava uspořádaná na oslavu jubilea první průmyslové výstavy, konané v Praze roku 1791). Na Moravě byla první elektrická dráha zprovozněna v roce 1889 v Olomouci.

Po druhé světové válce nastal úpadek využívání tramvajové dopravy jak v Evropě, tak i v USA. Bylo to dáno rozvojem autobusové dopravy a zdokonalováním spalovacích motorů. Lidé začali vnímat tramvaje jako zastaralý dopravní prostředek. Tramvaje se začaly vracet na výsluní až v osmdesátých letech, kdy přišla ropná krize. Od té doby jejich význam jako dopravního prostředku stále stoupá a předpokládám, že ani v budoucnu tomu nebude jinak. V zásadě rozlišujeme dva druhy tramvají, které se liší maximální rychlostí. První jsou tramvaje klasické, které se běžně používají v Evropských městech. V USA jsou tyto tramvaje spíše výjimkou. Od 80. let se zde používají tramvaje rychlodrážní, které dosahují vyšších rychlostí. Rychlodrážní tramvaje prakticky nezasahují do silniční dopravy, jako je tomu u normálních tramvají. V USA slouží především jako přeprava mezi městskými částmi (nestaví na každém rohu). V roce 2013 se po několika desítkách let rozhodlo město Washington vrátit do svých ulic klasické tramvaje.

Obr. 1. – Na obrázku jde nejlépe vidět, jaký pokrok udělala tramvajová doprava

1.2. Historie firmy

Historie podniku Krnovské opravny a strojírny je spjata s výstavbou železniční tratě Olomouc – Krnov – Opava o délce 87 km. Výstavbu trati zahájila společnost Moravskoslezská centrální dráha v roce 1870. O dva roky později se začala psát historie Krnovských oprav a strojírny, konkrétně to bylo 1. října 1872, kdy byl také spuštěn provoz železniční tratě Olomouc – Krnov – Opava. Tehdy se podnik jmenoval Zařízení strojní služby pro údržbu železničních vozů. Byla to technická základna pro opravy dopravních kolejových prostředků, ale zároveň sloužila jako výtopna. Dílny při zahájení provozu měly 3020m² kryté plochy. Pro opravu železničních vozů sloužila rozměrná hala, která měla dvoje průjezdné koleje, čtyři boxová opravná stanoviště a jednu průběžnou kolej. Průběžná kolej procházela pomocnými provozy jako byla kovárna, truhlárna, obrobná, lakovna a materiálový sklad.

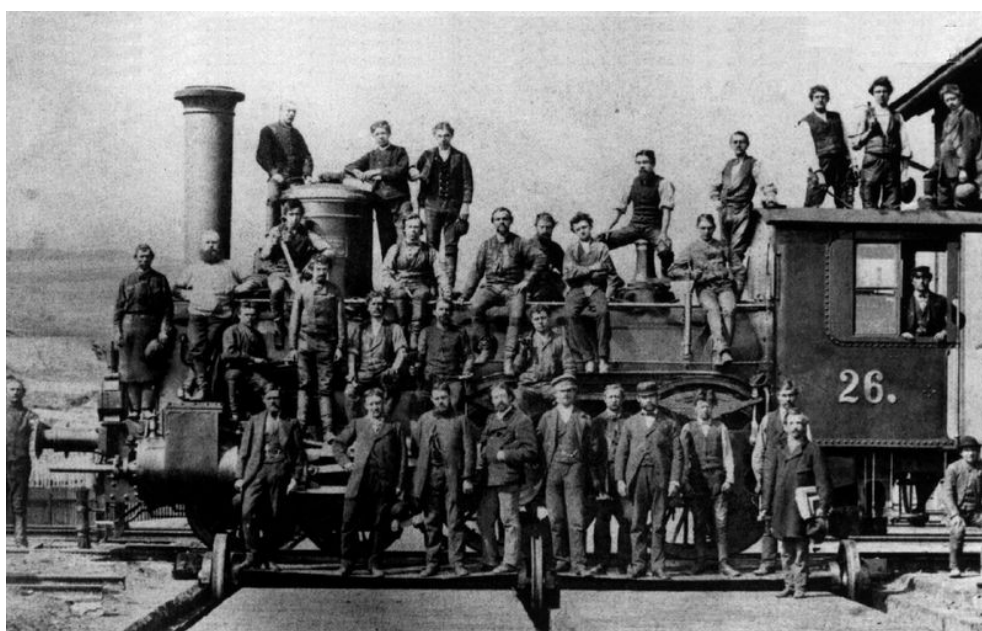
V roce 1873 byla uprostřed provozů vybudována správní budova s vodárenskou stanicí pro napájení lokomotiv. V tomto roce dílny udržovali 20 lokomotiv, 76 osobních vozů, 370 nákladních vozů a 4 sněhové pluhy.

V období Rakousko – Uherska byly dílny včleněny do státních drah. Za 1. Světové války dílny opravovaly poškozená vozidla z Ruské fronty. Na konci 1. světové války dostal areál dílen podobu, kterou si uchoval po dlouhá léta. V roce 1926 byly dílny připojeny na veřejnou elektrickou síť. Období hospodářské krize dolehlo i na Krnovské dílny. Tehdy to s existencí dílen nevypadalo vůbec dobře. V roce 1935 se ale řešení našlo. Dílny byly odděleny od výtopny a staly se pobočkou ostravských dílen. Tehdy byla zavedena v dílnách pásová výroba a došlo ke specializaci pracovišť. V roce 1937 dílny zaměstnávaly 250 zaměstnanců a dokázaly opravit 61 lokomotiv, 620 osobních vozů, 190 nákladních vozů a provedly revizi na 25 úzkorozchodných vozech.

V roce 1989 bylo vydáno rozhodnutí o privatizaci podniku a 1.9.1992 vznikly Krnovské opravny a strojírny s.r.o. Firma zažila v roce 1999 krizi, kdy musela propouštět zaměstnance a zároveň hledat nové odbytiště. Nicméně tuto krizi dokázala překonat a úspěšně pokračuje ve své činnosti. Naopak velmi úspěšný rok pro firmu byl 2008, kdy se opravilo a zrekonstruovalo 1350 nákladních vozů. V současné době se toto číslo pohybuje kolem 1000 vozů ročně. Firma opravuje železniční vozy pro České dráhy i pro jiné železniční dopravce. Před 12 lety se firma začala zabývat výrobou a modernizací tramvají. Spolupracuje s konstrukční kanceláří VKV Praha s.r.o. a firmou PRAGOIMEX a.s.. Za tu dobu Krnovské opravny a strojírny vyprodukovaly bezmála 400 tramvají. V roce 2009 firma vybudovala novou svařovací halu o rozloze 1800 m². Podnik se také zabývá

renovacemi historických vozů. Co se týká příjmu z těchto renovací, je to mizivé procento z celkového příjmu firmy. Při renovacích jde spíše o ukázkou řemeslné zručnosti pracovníků, kteří tuto práci berou jako výzvu.

V současnosti firma zaměstnává přes 650 zaměstnanců a podle množství zakázek přijímá až 50 externích pracovníků na výpomoc. Firma v posledních několika letech investovala nemalé finanční prostředky do technického vybavení pracovišť a jak je, vidno zatím se tato strategie vyplácí. Důkazem nám může být, že výrobky podniku Krnovské opravny a strojírny si našly své spokojené zákazníky nejen v České republice, ale také na Slovensku, v Polsku, Rusku, Chorvatsku, Rakousku, Německu, Švýcarsku, Francii, Belgii, Španělsku, ve Finsku a Velké Británii.

Obr. č. 2 - Historické foto z roku 1872

1.3. Výrobní a technologické možnosti firmy

Jak jsem již uvedl v předchozí kapitole, společnost Krnovské opravy a strojírný v posledních letech výrazně investovala do technologického vybavení. V roce 2012 firma provedla největší investici ve své historii. Investovala 70 milionů korun do výroby inovativních tramvajových vozů řady Vario. V téžem roce společnost revitalizovala část prostoru bývalého depa Českých drah a rozšířila tak své kapacity o novou svařovnu. Tyto investice pozvedly technologicky firmu na evropskou úroveň a zároveň jí umožnily uplatnit na modernizovaných vozidlech své know-how s vysokou přidanou hodnotou, která dnes tvoří 80% obrátu firmy.

Firma má obrovské zkušenosti s výrobou čepů a pouzder z materiálu 12.050 a 12.060. Pro tyto účely byl zakoupen středofrekvenční CNC kalící stroj, který zaručuje kvalitu kalených výrobků. Produkce čepů a pouzder se pohybuje kolem 1 milionu kusů ročně. Parametry zakalených součástí se ověřují na metalografickém pracovišti. Dále firma disponuje technologií indukčního kalení, speciálním lisem pro lisování rozměrných pouzder a vlakových dvojkolí. Krnovské opravy a strojírný provádějí svařčeské práce podle normy DIN EN 15085-2, kterou firma získala v roce 1997, kdy začala dodávat podsedavy nákladních železničních kolejových vozidel pro Vagónku Studénka. Ve firmě jsou vybaveni také pro svařování nerezových materiálů metodou MAG a TIG. Svařují se zde podsedavy pro železniční kolejová vozidla z nerezových ocelí skupiny 8 dle ČSN CR ISO 15608. Firma dokáže vyrobit i speciální měřidla používaná pro železniční kolejová vozidla, mezi které patří měřidlo jízdního profilu, třmenový obkročák na vnější průměry dvojkolí, měřidlo na rozchod dvojkolí, atd.. O technologické vyspělosti firmy hovoří fakt, že pro Škodu Plzeň vyráběla kompletní podvozkovou část pro transportní vůz na vyvážení vyhořelého radioaktivního paliva.

Obr. 3. - Podvozek pro transportní vůz na vyvážení vyhořelého radioaktivního paliva

2 Analýza stávající technologie výroby

Na výrobě tramvajového podvozku se celkem podílí dvanáct pracovišť, které si podrobněji představíme v následujícím textu. Z určitých pracovišť si blíže představíme vybrané stroje.

2.1. Pracoviště 6111

Na tomto pracovišti se nachází tři pásové pily od firmy Bianco. Firma Bianco je specialista na pásové pily, které vyrábí od roku 1982 v Itálii. Jedna z pil je automatická, konkrétně model Bianco 370 A. Další pila je poloautomat model Bianco 330 SAE Třetí pila je nejmenší a slouží pro řezání menších průměrů, jedná se o model Bianco 200 M. Tento model slouží pro řezání menších průměrů trubek, čepů a profilů. Profily může řezat do úhlu 60°. Poloautomatická pásová pila 330 AE je určena k řezání profilů středních rozměrů s úhly do 60°. Tento stroj má hydraulický pohon, který slouží k podávání dílců připravených k řezání.

Pásová pila 370 A je plně automatická, má hydraulický pohon a je určena k řezání materiálů středních rozměrů a profilů s úhlem do 60°. Tato pila se vyznačuje vysokou kvalitou řezu a vysokou rychlostí práce. Podstavec pily tvoří svařenec. Rameno je z hliníkové slitiny a je uložena na kuželíkových ložiscích. Svěrák je vyroben z feroidní litiny. Pila má seřiditelné vidiové vodící destičky a napětí pásu je kontrolováno koncovým snímačem. Také zrychlené klesání a zvedání ramene je pojištěno koncovým snímačem. Řezný posuv je opatřen plynulou regulací a dále je možno seřizovat přítlak pilového pásu dle průřezu a druhu materiálu. Součástí pily je podávací vozík, který má možnost příčného výkyvu k usnadnění vkládání nerovných tyčí.

Technické specifikace plátové pily 370 A	
Rozměry pilového pásu (D x Š x V)	3120 x 27 x 0.9 mm
Řezná rychlost	35 – 70 m/l
Rychloposuv	3500 mm/l
Pracovní posuv	0-200 mm/l
Řezný tlak	3 – 15 bar
Pracovní výška	835 mm
Výkon pásu motoru	0,7 – 1,4 kW
Váha pily	945 kg
Rozměry pily (D x Š x V)	3000 x 1900 x 1900 mm

Tab. č. 1 – Technické specifikace plátové pily Bianco 370 A

Obr. č. 4 - Automatická pásová pila Bianco A 370

Součástí pracoviště 6111 je sklad hutního materiálu používaného pro výrobu tramvajového podvozku. Materiál je uskladněn v regálech a všechny skladové položky jsou evidovány v počítači. Jelikož se některé části materiálu nacházejí ve velké výšce a jiné jsou zase pro člověka příliš těžké, je sklad vybaven mostovým jeřábem s nosností 6000 kg.

Obr. č. 5 – Sklad hutního materiálu

2.2. Pracoviště – 6112

Veškeré strojní vybavení tohoto pracoviště tvoří soustruhy. Nacházejí se zde čtyři soustruhy od firmy TOS Varnsdorf. Některé ze soustruhů jsou vyrobeny ještě za minulého režimu (názorná ukázka kvality tehdejších výrobků), ale většina je jich už novějších. Nové soustruhy jsou od firma CONSORTA Praha s.r.o. Při výrobě dílů tramvajového podvozku soustruhy slouží pro různé dokončovací operace, při kterých není kladen důraz na vysokou přesnost a kvalitu povrchu součástí. (trošku se pak rozepsat o soustruzích, technické parametry)

2.3. Pracoviště – 6115

Zde jsou dvě frézky od firmy TOS Olomouc s.r.o. Při výrobě dílů na tramvajový podvozek se používají pro frézování přesných úkosů, u kterých se vyžaduje vyšší kvalita a přesnost povrchu.

2.4. Pracoviště – 6119

Na tomto pracovišti se nachází horizontální vyvrtávačka od firmy TOS Varnsdorf. Vyvrtávačka je určena pro přesné opracování otvorů. Přesného opracování se dosahuje díky vyvrtávací hlavě, která se vyznačuje vysokou tuhostí, a tak může být docíleno požadované geometrické přesnosti díry.

2.5. Pracoviště – 6121

Jedná se o pracoviště určené pro zámečníky. Provádí se zde velké množství jednodušších pracovních úkonů, u kterých je zbytečné, aby je prováděly stroje. Jsou zde stojanové vrtačky, stolní vrtačky, radiální vrtačky, dva lisy, ohýbačka trubek, svářečka MIG, ruční úhlová bruska, stojanové brusky, rýsovací pomůcky a hydraulické nůžky na plech. Zámečníci zde vrtají méně přesné otvory, rovnají drobné nerovnosti po ohýbání a odjehlují hrany jednotlivých součástí. Dále zabrušují plochy po pálení laserem a srážení hrany součástí, u kterých tolik nezáleží na přesnosti. Stříhají menší série plechů, které se dále pak obrábějí.

Stříhání plechů v tloušťkách 0,5 – 16mm se provádí na hydraulických nůžkách - od německé firmy EHT, která se zabývá stroji na zpracování plechů více jak 240 let. Firma KOS vlastní nůžky EHT Trushear 5163.

Obr. č. 6 - *Hydraulické nůžky ThruShear 5163*

Technické specifikace Trushear 5163	
Maximální délka stříhu	3050 mm
Maximální tloušťka stříhu při 450 N/mm ²	16 mm
Výkon motoru	22 kW
Množství hydraulického oleje	300 l
Typ řízení	ELGO P50
Rozměry stroje (D x Š x V)	4200 x 4200 x 2030 mm
Hmotnost stroje	13 000 kg

Tab. č. 2 – *Technické specifikace hydraulických nůžek Thrushear 5163*

Přednosti nůžek Trushear 5163:

- Automatická úprava sklonu úhlu, pokud je zapotřebí je možné i manuální nastavení
- Stínová linka určující přesné místo stříhu
- Řízení Elgo s režimy pro různé střížné šířky a různé množství stříhaných plechů
- Ze zadní strany je umístěno bezpečnostní laserové pásmo
- Sada střížnic pro oceli s pevností v tahu 640 N/mm²
- NC řízený doraz, který může být otočen vzhůru pro opracování delších plechů

2.6. Pracoviště – 6122

Na pracovišti 6122 se nacházejí dva ohraňovací lisy, které slouží pro přesné a rychlé ohýbání plechů o různých tloušťkách. Jeden z lisů je staršího data výroby a využívá se pro ohýbání plechů, kde není tolik důležitá vysoká přesnost ohybu. Ohraňovacím lisem se dá docílit různých tvarů ohybu. Matrice v lisu se dají měnit dle potřeby výroby. Náhradní matrice si může podnik vyrábět sám, pokud na to má prostředky, nebo si je nechá dodat od výrobce. Naproti matici je upevněn lisovník, který je také vyměnitelný, ze stejného důvodu jako tomu je u matrice. Lisovník je upevněn na beranu lisu. Nyní si blíže představíme jeden z ohraňovacích lisů švédského výrobce firmy Ursviken.

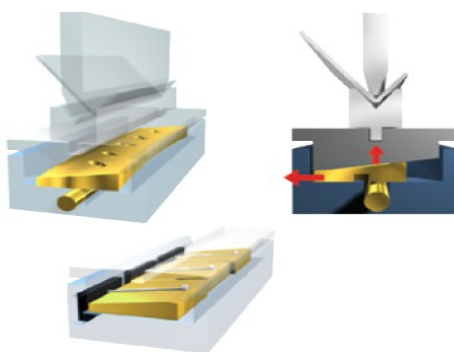
Obr. č. 7 – Ohraňovací lis Ursviken Optiflex 200 t

Firma Ursviken Technology sídlí ve Švédském městě Mekanvågen. Řadí se mezi lídry ve svém oboru. V roce 1973 firma vyrobila první ohraňovací lis s NC řízením. Lisy Ursviken jsou spolehlivé, mají vysokou kvalitu technického zpracování a dlouhou životnost. Pro tvarování plechů na rám podvozku je používán ohraňovací lis z typové řady Optiflex. Optiflex se stal nejflexibilnějším strojem na trhu díky kombinaci velkého nástrojového prostoru a dlouhé dráhy pohybu. Prodloužený stůl stroje umožňuje využití úplné délky pojezdu dorazu, i když je ohýbán plech s délkou stejnou, jako je maximální šířka stroje.

Ursviken dbá u svých výrobků na vysokou kvalitu a precizní zpracování všech konstrukčních prvků. Vybrané části stroje, jsou kvůli vysoké životnosti záměrně

naddimenzovány. Například se jedná o beran, který je neobyčejně vysoký (z důvodu minimální deformace). U beranu bych se ještě zdržel a napsal k němu pár zajímavostí. U stroje Optiflex je beran kyvně upevněn na pístnici hydraulických válců z důvodu minimalizace opotřebení těsnění pístů a vedení ve válci. Pro vedení beranu byly zvoleny bezúdržbové vložky. Tyto vložky jsou opatřeny stěrači na mazivo a na odstraňování prachu. Vložky mají výhodu, že umožňují pohyb beranu ze předu do zadu a také z leva doprava kvůli jeho přesnému ustavení. Další naddimenzovanou částí stroje jsou hydraulické rozvody. Kde je to z konstrukčního hlediska možné jsou použity trubky z nerez materiálu s pěti bezpečnostními přehyby. Ursviken vyvinul svůj vlastní hydraulický systém, který je vybaven funkcí Mail Safe. Tento systém je ovládán CNC systémem, který spolupracuje s kontrolními obvody. Tímto je zajištěn požadovaný tlak a ne tlak maximální. Stroj dále používá PLC technologii, která je základem elektrického systému, nahrazuje mechanická relé a zajišťuje větší spolehlivost elektrického systému.

Stroj je vybaven automatickým odměřováním beranu a používá lineární encoder, který je montován na oba konce beranu. Systém DBR (Double Bed Reference), který byl patentován v roce 1965 spolu s CNC řízením zajišťuje vodorovnost a kolmost beranu ve všech bodech jeho pohybu. Systém dále umí odměřit reálnou pozici beranu, kterou ovlivňuje deformace rámu stroje. Deformace rámu je různá a odvíjí se od síly ohýbaného materiálu. Dále systém DBR spolupracuje se servo hydraulickou regulací pracovních válců. Tento systém firma Ursviken představila už v roce 1978. Tento způsob zajištění rovnoběžnosti beranu řízením obou válců při plném kontinuálním zatížení mimo osu ohýbání, umožňuje opakovatelně přesné ohýbání bez ohledu na deformaci rámu. Ke standardnímu vybavení stroje patří systém ATC, který redukuje zmetkovitost výrobků z důvodu nestejně tloušťky materiálu. Tento systém má schopnost snímat tloušťku materiálu z leva do prava a tím získává nad konkurencí výhodu.

Obr. č. 8 – CNC řízené bombírování

Další věcí, která stojí za zmínku je CNC řízené bombírování, které kompenzuje prohnutí beranu. Jestliže se požadují přesné ohyby, bombírování plně koriguje deformace beranu a požadovaný ohýbaný úhel je stálý v celé délce ohybu. Celý systém bombírování je integrován ve stole stroje.

Stůl je vyroben s drážkou uprostřed pro použití jednoduchých V matric, které jsou upínány přímo na stůl. Stroj disponuje technologií aktivního měření úhlů, bez ohledu na tloušťku plechu, nebo kvalitu materiálu. Zadní doraz je konstruován pro dobrou přístupnost a přesnost a může být použit po celé délce stroje. Pro přesné pozicování ohýbaného plechu je stroj vybaven CNC klopnou podporou ohýbaného plechu. Tato podpora podepírá plech během ohýbání.

Výrobce nezapoměl ani na bezpečnost obsluhy a vybavil stroj světelnou závorou, ochranné kryty hydraulických válců a plastovými kryty po stranách stroje. Řídicí systém stroje, je umístěn na ergo panelu s kterým lze pohybovat po celé délce stroje. Panel má 15“ display, na kterém se znázorňuje ve tří-rozměrném zobrazení výrobek.

CNC systém automaticky nastaví všechny osy včetně tolerance ohybů, pojezdů, základních dorazů, počítání tonáže, indikace základního materiálu a optimalizace cyklu beranu.

Programování CNC:

- Přímé programování úhlů
- Absolutní pozicování beranu pro přechování
- Rovinné programování vzoru
- Teach-in programování v produkčním módu
- Optimální cyklus vrchního mrtvého bodu pozice na každý ohyb
- Plně programovatelná změna rychlosti
- Systém optimalizuje pohyby zadních dorazů
- Programovatelné rychlosti ohýbání
- Programovatelný tlak a výdrž
- Programovatelné naklonění beranu
- Automatická kalkulace tonáže v závislosti na ohybané délce
- Automatický restart a kalibrace všech os
- Programovatelná nastavení nástrojů a programovatelná odchylka
- Kontrola limitní tonáže na každý nástroj
- Automatická kompenzace tloušťky materiálů

- Užití programovatelné bezpečnostní zóny pro každý individuální nástroj
- Absolutní nebo přírůstkové pozicování v ose X
- Kopírování
- Vkládání
- Automatické opakování sekvencí
- Počítání vyrobených dílů
- Charakteristika uživatelských programů, sortování
- On-line diagnostika a chybová hlášení
- Indikátor tonáže

Technické specifikace Ursviken Optiflex 200t	
Maximální lisovací síla	2000 kN
Maximální délka ohybu	3100 mm
Průchod mezi stojanem	3100 mm
Výška zdvihu	400 mm
Maximální vzdálenost mezi lisovacím beranem a stolem	500 mm
Výška stolu	900 mm
Šířka stolu	200 mm
Rychlost volného sjíždění beranu	170 mm/s
Rychlost pracovního pohybu	15 mm/s
Nejmenší rychlost pro přesné nastavení beranu	1 mm/s
Rychlost zpětného chodu	150 mm/s
Obsah hydraulického agregátu	200 l
Instalovaný příkon	22 kW
Hmotnost stroje	15 000 kg
Rozměry stroje (D x Š x V _{max})	4310 x 2320 x 3530 mm

Tab. č. 3 – Technické specifikace ohraňovacího lisu Ursviken Optiflex 200t

2.8. Pracoviště – 6131

Toto pracoviště je podle mého názoru to nejzajímavější a pro výrobu tramvajového podvozku i nejdůležitější. Nachází se zde CNC laser od firmy Trumpf. Konkrétně se jedná o model TruLaser 3200, který s vysokou přesností dělá výpalky z plechů. Když si postupně projdeme kusovník k rámu podvozku tramvaje, musí nám být jasné, že většina dílů pochází právě z tohoto pracoviště. Firma Trumpf byla založena v roce 1923 v Německém Stuttgartu a zabývá se výrobou špičkových strojů na zpracování plechů. Laser má vysokou produktivitu práce díky integrovanému výměníku tabulí plechu, který zkracuje vedlejší

časy na minimum. Výhodou je jedna řezací hlava pro všechny tloušťky plechu, ve které se automaticky mění řezací trysky. U laseru TruLaser 3200 vzniká laserový paprsek v plynném prostředí hélia, aktivním prostředím jsou zde molekuly oxidu uhličitého. Buzení je provedeno elektrickým výbojem, který zapaluje směs plynů tvořenou $\text{CO}_2 + \text{N}_2 + \text{He}$.

Nerezové oceli a hliníkové slitiny se řezou pouze dusíkem. Konstrukční oceli do tloušťky 2mm se dají řezat pouze vzduchem.

Technické specifikace TruLaser 3200	
Pracovní rozsah osa X	3000 mm
Pracovní rozsah osa Y	1500 mm
Pracovní rozsah osa Z	115 mm
Max. tloušťka konstrukční ocel	20 mm
Max. tloušťka ušlechtilá ocel	12 mm
Max. tloušťka hliník	8 mm
Max. souběžná rychlost os	140 m/min
Rozměry stroje (D x Š x V)	9300 x 7600 x 2200 mm
Hmotnost	12 000 kg

Tab. č. 4 – Technické specifikace laseru TruLaser 3200

Obr. č. 9 – TruLaser 3200 v akci

2.9. Pracoviště – 6165

Na tomto pracovišti najdeme velkou horizontální vyvrtávačku WHA 13A od výrobce TOS Varnsdorf, která slouží pro finální opracování svařeného tramvajového podvozku. Vyvrtávačka je z roku 1980 a už pracovala jako NC stroj. Systém řízení stroje byl založen na principu děrných pásek. Děrná páska je staré záznamové médium. Je vyrobena z tenkého kartonu o tloušťce 0,08 až 0,1 mm, ve kterém jsou vyraženy kruhové nebo obdélníkové dírky. Šířka pásky byla normalizována a odvíjela se podle počtu záznamových stop. Na pásku se zaznamenávalo ve dvojkovém kódu. Jednička byla zaznamenána jako dírka a pro nulu zůstal papír nedotčen. Pro použití ve stroji se děrná páska vložila do čtecího zařízení, do paměti systému se načte jeden řádek na děrné pásce, který stroj vykoná. Po vykonání jednoho řádku se načte další řádek, který předchozí řádek přemaže. Po dokončení celého programu se děrná páska převine na začátek a program může být spuštěn znovu. Velká nevýhoda děrových pásek spočívá v úpravě programu. Pokud chceme provést určitou úpravu programu, musíme celou pásku vyděrovat znovu a tím dochází k velkým prostoje při výrobě.

Jelikož byla vyvrtávačka WHN 13A vybavena servomotory, kuličkovými šrouby lineárním odměřováním, tak přestavba na CNC stroj spočívala jen v koupi a instalaci systému řízení. Rozhodla se firma k tomuto kroku a zakoupila tento systém od firmy Heidenhain. Tuto vyvrtávačku chce podnik Krnovské opravny a strojírny v blízké době nahradit moderním CNC obráběcím centrem.

Obr. č. 10 – Horizontální frézka WHN 13 A

Technické parametry WHN 13A	
Průměr pracovního vřetena	130 mm
Výsuv pracovního vřetena	800 mm
Otáčky pracovního vřetena - 8 řad po stupních v geometrické řadě - S možností procentní změny za chodu stroje v rozmezí 10 – 110%	12,5 – 800 ot./min 1,25 – 900 ot./min
Průměr příruby dutého vřetena	280 mm
Průměr (max.) středícího kuželu dutého vřetena	180 mm
Max. krouticí moment na vřetenu (při ot. 12,5 - 31,5)	10 300 Nm
Svislé přestavení osy pracovního vřetena (Y)	2000 mm
Podélné přestavení stojanu (W)	1250 mm
Příčné přestavení stolu (X)	2000 mm
Upínací plochy stolu	1800 x 1600 mm
Maximální zatížení stolu	120 kN
Hmotnost stroje	35 000 kg
Posuvy: - I. Řada – všechny skupiny - II. Všechny skupiny - Rychloposuv – všechny skupiny - Mikroposuv – všechny skupiny	2,5 – 160 mm/min 50 – 3200 mm/min 3200 mm/min 5 mm/min
Výkony elektromotorů: - Stejnosměrný motor pohonu vřetena - Stejnosměrný motor posuvů - Ostatní menší motory celkem	38 kW 6 kW 5 kW
Instalovaný příkon stroje	80 kVA
Pracovní tlak okruhů v hydraulickém agregátu	5,8 – 6,5 MPa
Množství oleje v nádrži	55 l
Výkon čerpadla	5,2 l/min
Pracovní tlak mazacího agregátu	0,03 MPa
Množství oleje v nádrži	15 l
Výkon čerpadla	0,5 l/min
Zastavěná plochy	43 m ²

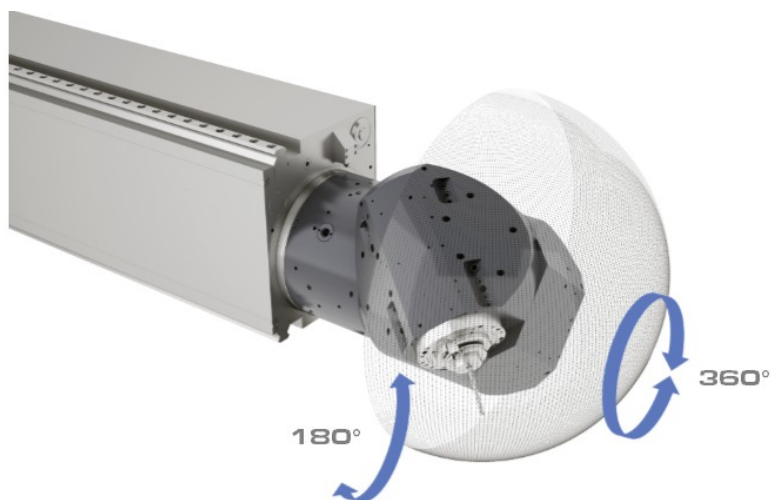
Tab. č. 5 – Technické specifikace horizontální frézky WHN 13A

Pětiosé CNC centrum dodá firma SHW Werkzeugmaschinen z německého Aalenu. Konkrétně to bude model Power Speed 5. Firma si od tohoto kroku slibuje zrychlení finálního opracování tramvajového podvozku. Při dnešním obrábění na horizontální frézce je zapotřebí používat speciálních přípravků a úhelníků, ve kterých je rám podvozku upnut. Dále se musí ručně měnit nástroje používané k obrábění podvozku. Dnes se rám

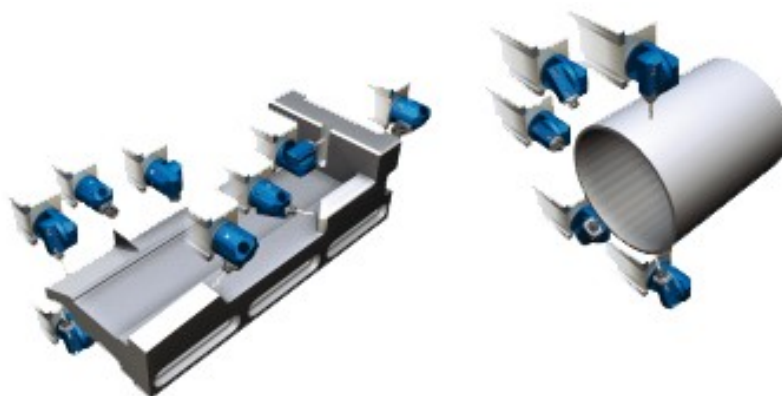

opracovává na 3 upnutí. V budoucnu se rám zajistí do upínacího přípravku a bude obrobena na jedno upnutí. Výrazně se tím sníží vedlejší časy.

Firma SHW má více než 70 let zkušeností s obráběcími stroji. Stroje jsou kompletně vyráběny v Německu a tím by měla být zajištěna jejich vysoká kvalita a spolehlivost. CNC centrum Power Speed 5 je vybaveno ortogonální frézovací hlavou, která je velmi kompaktní a dostane se i do špatně přístupných míst. Firma má padesátiletou zkušenost s výrobou frézovacích hlav, která je přínosem při konstrukci každé nové frézovací hlavy.

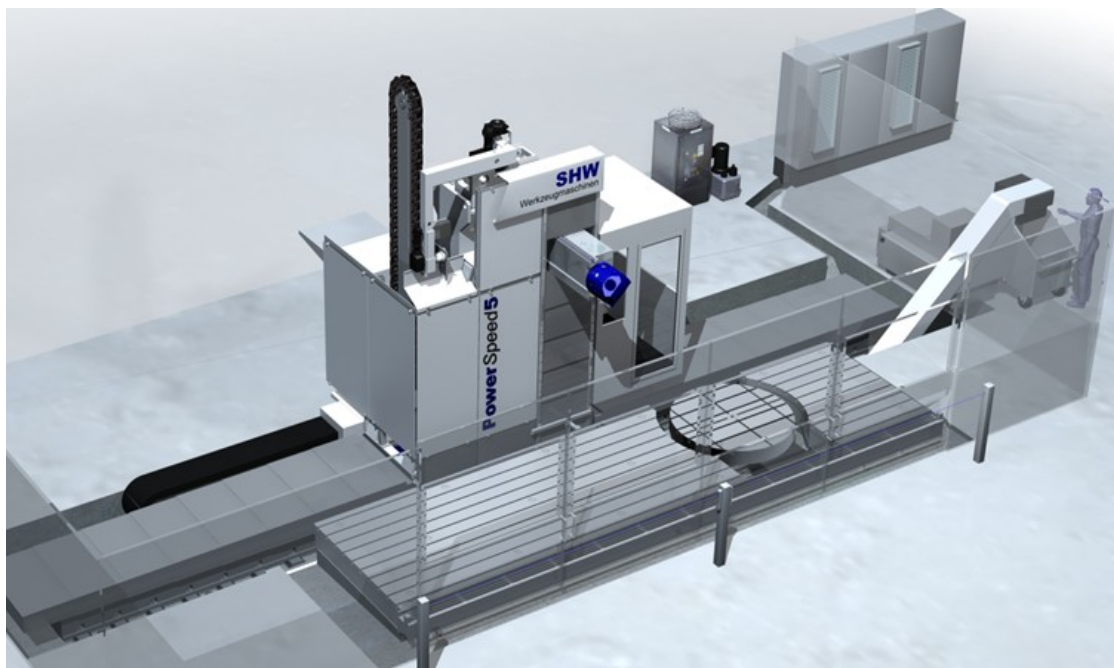
Obr. č. 11 – Ortogonální frézovací hlava

Obr. č. 12 – Ukázka práce ortogonální frézovací hlavy

Technické specifikace SHW Power Speed 5	
Posuv v ose X	6000 mm
Posuv v ose Y	2600 mm
Posuv v ose Z	1200 mm
Osa A	+ 90° až -90°
Osa C	360°
Indexace	1°
Přesnost dělení	±3´
Přesnost opakování na konci vřetene	±0,002 mm
Upínací zařízení	SR 50 DIN 69871
Počet naprogramovatelných poloh	64 800
Druh pohonu	kapalinou chlazený asynchronní motor
Vtahovací síla	20 kN
Výkon pohonu	30 kW
Krouticí moment	až 830 Nm
Rozsah otáček	22 až 4000 ot./min
Přenos otáček	plynulý, přímý bez převodovky
Posuv	2 až 30 000 mm/min
Rychloposuv	až 30 000 mm/min
Zrychlení	3,5 m/s ²
Druh pohonu	digitální střídavé servomotory
Výměník nástrojů	48
Celkový příkon	80 kVA

Tab. č. 6 – Technické specifikace obráběcího centra SHW Power Speed 5

Obr. č. 13 – CNC centrum SHW Power Speed 5

Pohon osy X je zajišťován prostřednictvím dvou elektricky spínaných elektromotorů a přenos hnací síly je proveden prostřednictvím ozubené tyče vedené středem lože stroje.

Lože stroje v plochém provedení tvoří základnu pro rychlý a bezpečný pojezd stojanu stroje podél osy X. Vodící plocha, která je široká 1000 mm ve spojení s kaleným valivým vedením zaručuje maximální přesnost. Sáně vřeteníku jsou vyrobeny z materiálu GGG 60 a jsou vedena ve stojanu stroje pomocí dvojice kalených valivých vedení. Pohon je zajišťován dvojicí vertikálních vřeten s kuličkovým šroubem a samostatnými pohony, systémy měření a CNC osami. Tímto je zajištěno dynamické a dlouhodobě přesné zrychlení vertikální jednotky.

Mazání stroje:

- Vodící plochy – pulzní centrální mazání
- Hlavní vřeteno – mazání trvalou tukovou náplní
- Frézovací hlava – mazání olejovou mlhou

Přípojky energií jsou provedeny pomocí stlačeného vzduchu 4 až 6 bar. Digitální řízení pohonu má na starosti systém Heidenhain iTNC530. Tento systém zobrazuje na 15“ display, důležité informace pro obsluhu stroje.

Zobrazované informace na display:

- aktuální záznam
- předchozí záznam a dva následující záznamy
- zadávání programu s grafickou podporou pracovního cyklu
- zobrazení chyb obsluhy a chybových hlášení
- samostatné zobrazení skutečných hodnot polohy
- dělené zobrazení „split screen“

Programování:

- požadovaná poloha (absolutně, nebo v přírůstcích) v pravoúhlých nebo polárních souřadnicích
- přímka v 5 z 5 os (záleží na provedení stroje)
- kruh v 3 z 5 os (záleží na provedení stroje)
- číslo nástroje, oprava délky a radiusu nástroje
- otáčky vřetena a rychlý posuv
- tečné najíždění a opouštění obrysu
- šroubovice, zaoblené rohy a zkosené hrany
- rychlosti posuvu
- vyvolání programu v jiných programech
- opakování podprogramů a programových částí
- programování parametrů
- interpolace splajny

Obráběcí cykly pro vrtání a frézování – univerzální vrtací cyklus, frézování drážek, frézování kruhových drážek, dokončovací obrábění pravoúhlých kapes, dokončovací obrábění pravoúhlých čepů, dokončovací obrábění kruhových kapes, dokončovací obrábění kruhových čepů, bodový vzor na kružnici, bodový vzor na přímku.

Digitální řízení drah pro vrtání a frézování má na starosti systém Siemens 840 D.

Na display se zobrazují obsluze tyto informace:

- aktuálně zpracovávaný záznam
- předcházející a následující záznam
- skutečná hodnota polohy, rozdíly mezi skutečnou a požadovanou hodnotou
- aktuální posuv
- otáčky vřetena
- G-funkce
- pomocná funkce
- název hlavního programu
- veškerá zadaná data, např. programy dílů, uživatelská data a data stroje
- texty nápovědy

CNC programování:

- programovací jazyk (DIN 66 025 a rozšíření pro vyšší jazyk)
- správa programů dílů
- vyvolání hlavního programu z hlavního programu a podprogramu
- rozměrové hodnoty metricky nebo v palcích
- časově reciproční posuv
- cykly pro frézování a vrtání
- polární souřadnice
- asynchronní podprogramy
- číslo chodu podprogramu
- měkké najetí a odjetí
- **vyšší jazyk CNC s:**
  - uživatelskou proměnnou
  - předdefinovanými uživatelskými proměnnými (výpočtové parametry)
  - nepřímé programování
  - výpočtové a úhlové možnosti
  - srovnávací operace a logické vazby
  - mikrotechnika
  - funkce pro práci s řetězcí

CNC funkce:

- zrychlení s omezením rázu
- programovatelné zrychlení
- režim řízení drah s programovatelným zrychlením
- vyrovnávací paměť přísluvu – dynamická
- univerzální interpolátor NURBS
- šikmé obrábění FRAME
- koncepce FRAME

Možnosti nulového bodu:

- 99 nastavitelných posunů nulového bodu
- Programovatelné posuvy nulového bodu
- Externí přídavné posuvy nulového bodu

Korekce nástroje:

- 300 až 600 bloků pro korekci nástroje
- prediktivní rozpoznávání porušení obrysu
- korekce rádiusu nástroje v rovině se strategiemi najetí a odjetí a přechodovou kružnicí/přechodová elipsou na rozích zvenku

2.10. Pracoviště – 6311

Pracoviště 6311 je určené pro ruční svařování v ochranné atmosféře CO₂ a pro svařování elektrickým obloukem. Zde najdeme zařízení pro svařování plamenem, ale to v dnešní době najde využití spíše při rovnacích pracích. Jak svářečky pro CO₂, tak pro svařování elektrickým obloukem dodala česká firma ESAB.

Jedná se o modely Origo Mig 410. Tento model svářečky pro metodu MIG/MAG je velmi robustní a výkonný, má stupňovou regulaci napájecího zdroje.

Technické specifikace Origo Mig 410	
Hmotnost	144 kg
Hlavní přívod	400 V/Hz
Pojistka	20 A
Maximální výstup při 50% DZ	400 A
Maximální výstup při 60% DZ	365 A
Maximální výstup při 100% DZ	280 A
Výkon na prázdno	360 W
Napětí na prázdno	17 – 45 V

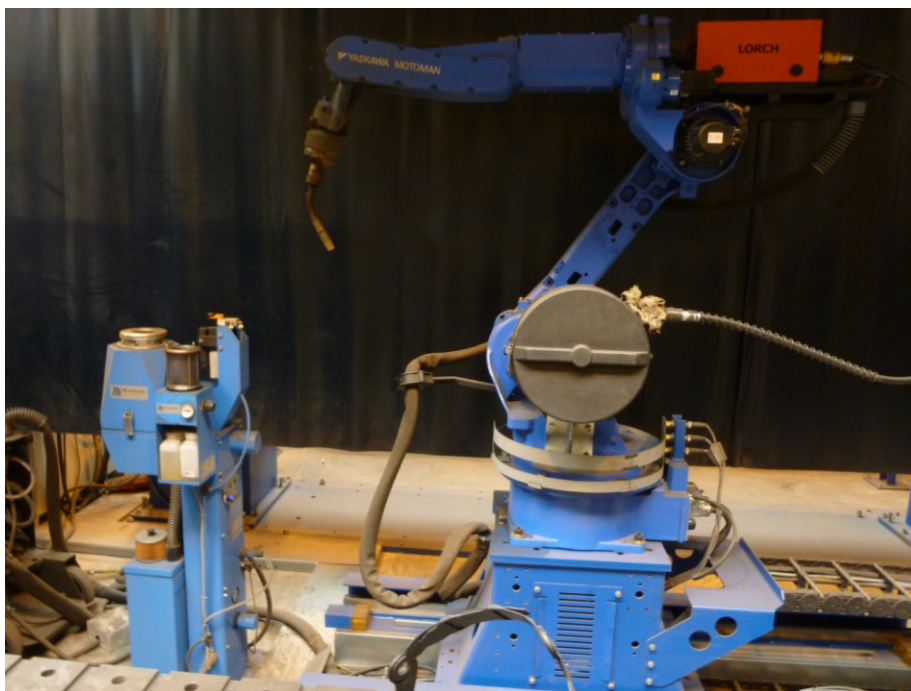
Tab. č. 7 – Technické specifikace svářečky ESAB Origo Mig 410

Obr. č. 14 – ESAb Origo Mig 410

2.11. Pracoviště – 6316

Zde je umístěn svařovací robot od firmy YASKAWA MOTOMAN model MA 1800, který je umístěn na hydraulickém pojezdu TSL-600-SN. Firma Yaskawa byla založena v roce 1915 v japonském Kitakyushu. Hydraulický pojezd zlepšuje pracovní dosah robota. Svařovací robot má oproti lidskému svářeči jisté výhody, ale i nevýhody. Mezi výhody patří, že u něj neexistuje třes rukou, rychlost a sklon svařování je konstantní.

Obr. č. 15 – Svařovací robot Motoman MA 1800

Dále robot zvládá na jeden steh zaplnit větší drážku pro svár. Jediná nevýhoda, která mně napadá je, že robot nedokáže reagovat na nepřesnosti výroby, kdežto svářeč takovou nepřesnost většinou hravě přestehuje. Robot je vybaven dotykovým snímáním začátku sváru (jakmile se drát dotkne svařovaného materiálu, ihned začne svařovat). Jako další výhodu můžeme vyzdvihnout samočištění svařovacího hořáku. Hadice s médií je vedena za robotem a je tak chráněna. To umožňuje robotu lepší přístup ke svařovaným dílům. Tato konstrukce navíc výrazně zvyšuje životnost kabelů i hadic. Díky tomuto řešení se eliminuje “efekt zesílení”, který je typický pro konvenční systémy přísunu.

Technické specifikace MOTOMAN-MA 1800	
Maximální pracovní dosah	1807 mm
Maximální užitečné zatížení	15 kg
Opakovatelnost	± 0,08 mm
Hmotnost	350 kg
Požadavky na výkon	5 kVA
Počet řízených os	6
Maximální rychlost osa – S	195°/s
Maximální rychlost osa – L	175°/s
Maximální rychlost osa – U	190°/s
Maximální rychlost osa –R	380°/s
Maximální rychlost osa – B	340°/s
Maximální rychlost osa – T	560°/s

Tab. č. 8 – Technické specifikace svařovacího robotu MOTOMAN – MA 1800

2.12. Pracoviště – 7142

Pracoviště 7142 je určeno pro otryskávání nejen podvozků, ale všech větších dílů, které je třeba zbavit mechanických nečistot. Tryskání probíhá v tryskací kabině, která se pyšní rozměry 30 m na délku 6,5 m na šířku a 6 m na výšku. Díky těmto rozměrům se zde tryskají i celé vagóny. Tryskání probíhá za pomoci tlakového vzduchu, který se smísí s abrazivem ve směšovací trysce. Po stěnách a na stropě tryskací komory jsou umístěny velké gumové pásy, které zachycují kinetickou energii letící drtě a zároveň chrání zdi před poškozením. Komora je dvoupatrová, kde první patro je ve výšce 1,2 m a druhé 3,5 m. Ve stropě jsou umístěny výkonné odsávací vzduchu, které ženou vzduch přes filtry a následně je vyčištěný vzduch vyváděn ven. Tryskací komora má podlahu tvořenou z roštů. Je to z důvodu, aby tryskací abrazivum mohlo propadávat do jámy, kde jsou umístěny hrabla, které stahují abrazivum ke šnekovému podavači. Šnekový podavač vytlačí použité abrazivum do čističe, kde dělicí síta o různých hrubostech roztřídí použité abrazivum a nečistoty. Nečistoty a nadměrně opotřebované abrazivum jsou následně oddělovány do nádoby určené na odpad. Použitelné abrazivum padá zpět do zásobníku, odkud putuje do tryskače a následně se smísí s tlakovým vzduchem. Pro tryskání ocelových předmětů se používá ocelová drť o hrubosti zrna od 0,4 až 1,2 mm. K tryskání nerezových materiálů slouží korund. Složení směsi je následující 80% ocelové drtě, je tvořeno zrny o průměrech 0,7 až 0,8 mm, 10% připadá na zrna průměru 0,8 až 1,2 mm a zbylých 10% směsi tvoří zrna o průměrech 0,7 až 0,4 mm. Tento poměr složení směsi mají ve firmě odzkoušený. Na povrch otryskaný touto směsí velmi dobře přilne základní barva a zároveň povrch nemá příliš hrubou strukturu. Pokud by byl povrch po tryskání příliš hladký mohla by na něm špatně držet základní barva. Naopak, když budeme tryskat příliš hrubou směsí, bude povrch pórovitý a lakýrníci budou muset spotřebovat velké množství barvy, aby zaplnili malé krátery po tryskání. Také je důležité zmínit, že před samotným tryskáním se všechny předměty musí zbavit mastnoty. Pokud se předměty před tryskáním neodmastí, dojde k rychlému znehodnocení tryskací směsi, také mastný povrch se déle musí tryskat, což je nevýhodné z ekonomického hlediska.

2.13. Pracoviště – 7141

Na tomto pracovišti se provádí odmašťování a lakování podvozku. Po tryskání se podvozek ještě jednou odmastí, zbaví se zbývajících nečistot a tím je připraven k finální operaci – lakování. Povrch podvozku se ostříká tlakovou horkou vodou (91 – 100°C) s příměsí odmašťovací chemie. Odmašťování se provádí v odmašťovacím boxu od České

firmy Ekol. Součástí boxu je i malá čistička, která upravuje Ph vody a také odfiltruje nečistoty naplavené z povrchu odmaštěných součástí. Po odmaštění je podvozek připraven k nanášení základní barvy, která se nanáší v lakovacím boxu. Základní barva je dvousložková epoxidová, barva má tmavě žlutý odstín a tloušťka nanášené vrstvy se pohybuje kolem 80 μm . Po základním nástřiku putuje celý podvozek do sušící pece, kde při teplotě 80°C barva dokonale uschne. Poté se podvozek vydělá z pece, nechá se vychladnout a je připraven na nástřik druhé vrstvy. Druhou vrstvu tvoří krycí email, který má tmavě šedý odstín a nanáší se v tloušťce 40 μm . Po nástřiku putuje podvozek opět do pece, kde se nechá uschnout. Po vytažení z pece a následné pohledové kontrole lakýrníka je podvozek připraven k montáži na tramvaj.

Obr. č. 16 – Tramvajový podvozek na svařovně

3 Racionalizace postupu výroby rámu podvozku

3.1. Současný stav

Firma KOS dosud používá pro obrábění rozměrnějších svařenců CNC horizontální vyvrtávačku WHN 13A, jedná se o stolovou horizontální frézku s počátku 80. let, výrobce TOS Varnsdorf, která používá pro přesazení xové osy pohyb stolu v podélném směru. Tento posuv zajišťuje základní podstavec, nevýhodou tohoto řešení je, že regulační motor je nucen přesouvat plnou váhu pracovního stolu i s obrobkem, čímž nelze dosáhnout vyšších rychlostí při zrychlených interpolacích. Výhodou je, že stůl je možné otáčet kolem osy ve 360°. Stoly u takto koncipovaného stroje mají omezený rozměr, v tomto případě 1600 x 1200mm. Počítáme-li s plochou potřebnou pro umístění upínacích zařízení je funkční plocha a tím i maximální rozměr obrobku velmi omezen.

Pro posuv v příčné ose je použito přesazení stojanu. Výhodou tohoto řešení je, že délka nástroje neovlivní polohu obrobku na pracovním stole. Lze tedy využít plně jeho šířky. Nevýhodou je vyšší náročnost základního odlitku.

Svislá osa (Y) je zde řešena pohybem vřeteníku po stojanu. Hmota vřeteníku je vyvažována protizávažím umístěným ve vnitřní části stojanu. Pohon je řešen jediným kuličkovým šroubem umístěným v těžišti vřeteníku. Přesto že vřeteník má dvojité obdélníkové vedení, není možné zajistit vyvážení vřeteníku při frézování ve svislé ose. Stroj používá původní DC regulační motory Tesla, které zajišťují velmi pomalé a nepřesné najetí pracovních os do požadovaného bodu. Původní děrnopásková řídicí jednotka byla nahrazena řídicím systémem Heidenhain, který v tomto případě obsluhu ovládá připojený DC měnič (z důvodu původních motorů, který se přepíná mezi tři osy). Tím je dáno, že stroj může jak v pracovním, tak ve zrychleném režimu používat vždy jen jednu osu. Jedná se tedy o řízený, ale pravoúhlý pohyb.

Z toho vyplývají následující omezení:

- 1) Nemožnost obrábění jakýchkoliv křivek, úkosů či radiusů
- 2) nemožnost používat kruhových interpolací pro frézování otvorů

Omezení z toho vyplývající dále zvyšují počet upnutí a vynucují si při frézování otvorů a kruhových vybrání používat hrubovací a dokončovací tyče, které musí být nastaveny na konkrétní rozměr. Nelze též používat standardní cykly, jako je například frézování závitů, zapychování, atd.

Uložení a pohon vřetene zůstaly původní, tedy v rozsahu 12,5 – 800 ot./min, což neumožňuje pro nástroje se slinutých karbidů a pro nástroje s menším průměrem dosáhnout požadovaných řezných rychlostí.

Jelikož se jedná o stroj střední velikosti (série 06) jsou přesazení v jednotlivých osách omezeny (rozměry v tabulce viz.....). Rozměry stroje a tedy maximální zdvih os, spolu s rozměry pracovního stolu a omezenými danými pravoúhlým režimem obrábění jsou důvodem pro nutnost mnohačetného upínání při frézování složitějších obrobků.

Jelikož stroj nedisponuje žádným systémem automatické výměny nástrojů, je nutné provádět výměny nástrojů ručně. Stroj před každou výměnou nástroje čeká na obsluhu. Použitý systém řízení disponuje pouze standartním alfa numerickým displayem k zápisu znaků a umožňuje tedy pouze zápis programu v ISO režimu. Nedisponuje žádným typem grafických simulací.

Má li být učiněno pokroku je nutné, aby nový frézovací stroj řešil tyto body:

- 1) Zajistit dostatečný rozsah pracovních os
- 2) Zredukovat počet upnutí nutných pro obrobení rámu
- 3) Zajistit proporcionální pohyb os v pracovních režimech (vícerou interpolací)
- 4) Zajistit takový rozsah otáček vřetene, který umožňuje dosažení potřebné řezné rychlosti pro celou škálu použitých nástrojů
- 5) Zajistit, aby zrychlené interpolace stroje a výměna nástrojů v pracovním vřetenu, které tvoří značnou část neproduktivních časů byli co nejkratší
- 6) Zajistit maximální přístupnost pracovního stolu stroje pro obsluhu a manipulaci s obrobkem
- 7) Zajistit přehledný a uživatelský komfortní systém ovládání a programování stroje

3.2. Budoucí stav

Těchto popsaných sedm bodů určuje výběr stroje budoucího. Je nutné zvážit všechny dostupné vyráběné koncepce a modifikace moderních vícerých obráběcích center. Většina výrobců, ve snaze uspokojit přání zákazníků vyrábí velká horizontální centra jako sestavy jednotlivých vzájemně kompatibilních komponent. Všechny požadavky lze tedy do značné míry vyřešit vhodou konfigurací stroje. Firmy za tímto účelem disponují takzvanými grafickými konfiguratory, což je firemní software, který má zákazníkovi přiblížit podobu finálního stroje. Jsou k dispozici různé typy pracovních desek, stojanů, vřeteníků, kombinace pohonů, typů hlav a systémů. Má li budoucí stroj splňovat nároky firmy

v současném způsobu financování takto drahých projektů s příspěvkem evropských fondů, musí být výběrové řízení napsáno tak, aby všechny tyto požadavky obsahovalo.

Po prozkoumání výrobních programů předních výrobců CNC obráběcích center a provedení zkušebních konfigurací na firemních konfigurátorech nám jako nejvhodnější řešení splňující těchto sedm základních kritérií vychází pětioké frézovací centrum firmy SHW tip Power Speed 5. Tento stroj má ve své základní podobě prostorovou řízenou indexovanou frézovací hlavu. Toto centrum disponuje představitelnou pětiosou hlavou, která dokáže měnit sklon pracovní osy v plném režimu poloviny koule při indexaci 1° (Indexace je minimální hodnota o kterou se dokáže osa přesunout, nelze však toto použít v pracovním cyklu – nejedná se o pracovní interpolaci). Výsledkem tohoto spřaženého pohybu v pěti osách je stav, kdy dosáhneme přiblížení jakéhokoli bodu obráběného kvadrantu v jakémkoli konvexním úhlu. Lze tedy obrábět plochy, které nejsou vůči sobě rovnoběžné. To umožňuje výrazně zredukovat počet upnutí a tím eliminovat technologické časy. Nevýhodou tohoto řešení je nemožnost vyvrtávání dlouhých otvorů, u kterých se předpokládá zanoření vřetene. Pracovní vřeteno u tohoto typu stroje se nedá vysouvat (osa W). Nelze tedy nahradit standardní proces vyvrtávačky. Zároveň je nutné počítat s poklesem tuhosti a kroutícího momentu. V režimu horizontálního vyvrtávání je hlava koncipována tak, že nepřesahuje průřez smykadla. Je tím zajištěna dostupnost obráběných ploch, ležících v blízkosti pracovních desek i vůči sobě. Tato metoda stavby obráběcích strojů však zároveň klade vysoké nároky na složitost konstrukce stroje, neboť se násobí počet pohonů a jejich řízených os, a souřadnicová soustava se musí v reálném čase přizpůsobovat a přepočítávat aktuálnímu nastavení pracovní osy, která je proměnná. Upínací deska je uložena pevně ve fundamentálu, podélná osa je realizována posuvem stojanu X, svislá osa Y je řešena pohybem vřeteníku a příčná osa Z je vysuv smykadla. Motory přesouvají stroj a ne stůl s celou vahou obrobku. Pohon stroje obstarávají dva hydromotory, které jsou synchronizované. Stroj se pohybuje v ose X pomocí ozubeného hřebene a dvou ozubených kol. Jedno kolo je stále ve skluzu a tím vymezuje zubovou vůli a stroj je naprosto přesný.

3.3. Postup při obrábění rámu podvozku WHN 13A

Nyní zde popíšu postup obrábění svařeného rámu, jak probíhá doposud. Pracovní postu pro obrábění na CNC centru je zatím ve vývoji. Předběžně je spočítáno, že by nové CNC centrum mělo ušetřit 3h 30min z výroby rámu podvozku.

A) Upnout na úhelníky, podložit, vyrovnat

- 1) Upnout na stůl, vyrovnat.
- 2) Frézovat čela návarků na výšku $H=10\text{mm}$ od roviny plechů – výchozí rovina pro obrábění. (Tvar návarků je změněn pro usnadnění upínání. Výšku návarků $H=10\text{mm}$ není nutno dodržet, při ustavování je třeba vycházet s roviny přírub a jejich vzdálenosti od upínací plochy stolu).
- 3) Frézovat čela přírub na $L=235\text{mm}$ od výchozí roviny, vrtat a dokončit 2x otvor $D=50\text{mm}$ $H10$, srazit hranu $1,5 \times 45^\circ$ - řez D-D.
- 4) Frézovat horní plochu plechů - 2 ks na $H=210\text{mm}$ od výchozí roviny.

B) Otočit stůl o 90°

- 5) Frézovat čela nábojů zespod na $L=202\text{mm}$ od roviny plechu - pohled J, frézovat čela shora na celkovou délku nábojů $L=100\text{mm}$, vrtat a dokončit 2x otvor $D=32\text{mm}$ $H10$, frézovat a dokončit 2x osazení $D=36\text{mm}$ $H8 \times 25$ (dolní strana), srazit hrany $30 \times 1^\circ$.
- 6) Frézovat čela dolních návarků v přesazení $H=49\text{mm}$ od čel vnějších přírub.

C) Upnout opracovanou plochou návarku na uhelníky, podložit, vyrovnat, zpevnit

- 7) Frézovat čela vnějších přírub na $H=187\text{mm}$ od upínací roviny.
- 8) Frézovat čela vnitřních přírub v převýšení $H=80\text{mm}$.
- 9) Frézovat 8x výkružek $D=120\text{mm}$ $G8 \times 8$ v ose přírub – vzdálenost os $L=450\text{mm}$.
- 10) Vrtat 8x4 otvory $D=18\text{mm}$ na přírubách, zarovnat čela ze zadní strany do $D=32\text{mm}$.
- 11) Frézovat 2x čela plechů na $L=590\text{mm}$ od osy oblouků (předfrézované pomocné plošky), vrtat 2x8 otvorů $D=24\text{mm}$, podfrézovat ze zadní strany kotoučovou frézou (namísto čel otvorů $D=42\text{mm}$) – přechodový rádius $R1,6$ (nesmí být ostrá hrana).
- 12) Frézovat 4x čela krajních přírub na rozteč $L=706\text{mm}$.
- 13) Frézovat a dokončit 2x osazení $D=36\text{mm}$ $H8 \times 25$ – horní strana nábojů (pohled J), srazit hrany $30 \times 1^\circ$.

D) Položit na stůl plochou návarku, vyrovnat, zajistit

- 14) Frézovat 2x výkružek $D=90\text{mm}/R3\text{mm}$ k míře $H=18 \pm 0,2$ – řez D-D.
- 15) Frézovat vnitřní čela lůžek na rozteč $L=80\text{mm}$.
- 16) Frézovat plošku $L=25\text{mm}$ od osy lůžek.
- 17) Frézovat drážku $S=25 \pm 0,3/20 /R4$ do hloubky $L=28\text{mm}$.

18) Vrtat 2 otvory pro závit D=10,2x20mm v rozteči L=110mm, řezat 2x závit M12x1,5 - očistit

N á s t r o j e: stopková fréza upravená na profil drážky

Při frézování je nutno brát zřetel na dodržení síly přírub minimálně 18 mm

Po frézování kompletně odjehlit a očistit.

3.4. Výpočty celkového výrobního času rámu podvozku

Pro přehlednost přidávám tabulku s výrobními časy ze všech pracovišť, kterými podvozek tramvaje prochází. V tabulce je i celkový součet všech výrobních časů.

Porovnání výrobních časů WHN 13A x SHW Power Speed 5		
pracoviště	WHN 13A	SHW Power Speed 5
6111	1,23	1,23
6112	0,86	0,86
6115	8,06	8,06
6119	11,94	11,94
6121	13,79	13,79
6122	0,46	0,46
6131	1,79	1,79
6165	22,71	1,07
6166		18,25
6311	174,08	173,64
6316	3,37	3,37
7141	0,25	0,58
7142	0,75	0,75
celkem (hodin)	239,28	235,78
rozdíl v čase (hodin)	3,5	

Tab. č. 9 – Výrobní časy všech pracovišť

4 Technicko – ekonomické zhodnocení navrhovaného řešení

Z porovnání celkových výrobních časů je zřejmé, že kdyby firma zakoupila CNC centrum jen za účel, snížení výrobního času na jednom typu tramvajového podvozku, tak se jí vložená investice nikdy nevrátí. Krnovské opravny a strojírny hodlají na CNC centrum brát i externí zakázky, kterých v dnešní ekonomicky složité době není mnoho, ale situace se určitě zlepší. Je také třeba vidět, že když firma nebude investovat do nových technologií, nemusí být za určitou dobu konkurenceschopná. To se samozřejmě projeví na kvalitě a ceně jejich výrobků. Proto si myslím, že zakoupení CNC centra je pro rozvoj firmy nevyhnutelná záležitost. Krnovským opravnám a strojárnám výrazně pomohlo, že na koupi centra dostala část peněz z EU. Vzhledem k tomu, že firma nemá spočítány náklady na provoz jednotlivých strojů, nebylo tak možné vypočítat přesnější dobu návratnosti investice. Také se ještě přesně neví, jaké budou v reálném provozu náklady na stroj. Proto si nyní pouze nastíním předpokládanou dobu návratnosti vložené investice do CNC centra.

Celková cena stroje: 20 000 000 Kč

Dotace z EU: 8 000 000 Kč

Firma zaplatila: 12 000 000 Kč

Předpokládaná vytiženost stroje za rok: 4450 normohodin

Předpokládaná vytiženost stroje za měsíc: 370 normohodin

Hodinová sazba stroje: 1170 Kč => z této částky jde na odpis stroje 470 Kč

Měsíční odpis činí: 174 291 Kč

Roční odpis činí: 2 091 500 Kč

Z tohoto hrubého výpočtu vyplývá, že CNC centrum by se mělo zaplatit za necelých **6 let**.

Závěr

Celá bakalářská práce, jak již vyplývá z předchozích kapitol, je zaměřena na zefektivnění výroby rámu tramvajového podvozku. K tomu byla zapotřebí velké investice na zakoupení CNC centra, která značně snížila celkový výrobní čas tramvajového podvozku. Je to dáno hlavně tím, že CNC centrum má naklápěcí pracovní osu, která umožňuje obrábět na jedno upnutí celý rám podvozku. Další problém, který se CNC centrem odstraní, je nedostatečný pracovní rozsah os. Snažil jsem se popsat jednotlivé kroky výroby tak, jak jdou za sebou. Projekt vycházel z konkrétních potřeb společnosti Krnovské opravy a strojírny. Názorně jsem v práci uvedl strojní vybavení potřebné pro výrobu podvozku a popsal stávající technologii výroby. Nastínil jsem zde časový harmonogram návratnosti vložených nákladů.

Dále jsem si uvědomil, jak je složité tramvajový podvozek zkonstruovat a posléze vyrobit. Pokud se chce podnik Krnovské opravy a strojírny nadále udržet na špici ve svém oboru a upevnit svou konkurenceschopnost v podmínkách našeho, ale i světového tržního systému, musí neustále inovovat své strojní vybavení a výrobky. Takto zjištěné informace bude muset zahrnout do rozvoje marketingové strategie firmy.

Tvorba mé bakalářské práce pro mě znamenala velkou příležitost seznámit se s každodenní činností chodu firmy a umožnila mi tak rozšířit své poznatky z praxe.

Seznam použité literatury

- [1] *Wikipedie* [online]. 2011 [cit. 17-1-2011]. Tramvajová doprava v USA. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Tramvajov%C3%A1_doprava_v_USA>
- [2] *Wikipedie* [online]. 2013 [cit. 11-3-2013]. Tramvajová doprava. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Tramvajov%C3%A1_doprava>
- [3] Krnovské opravny a strojírny s.r.o. – 125 let založení firmy, Ing. Marek Rybníček, KOS s.r.o. 1998
- [4] HAVRILA, Michal; ZAJAC, Jozef; BRYCHTA, Josef; JURKO, Jozef; [I]Top trendy v obrábění, I. část – Obráběné materiály.[/I] Žilina : Media/ST, s.r.o Žilina, 2006. 205 s. ISBN 80–968954–2–7.
- [6] Podniková dokumentace

Seznam příloh

Seznam obrázků

- Obr. č. 7- Na obrázku jde nejlépe vidět, jaký pokrok udělala tramvajová doprava - str.12*
- Obr. č. 8 - Historické foto z roku 1872 - str.13*
- Obr.č. 9. - Podvozek pro transportní vůz na vyvážení vyhořelého radioaktivního paliva- str.14*
- Obr. č. 10 - Automatická pásová pila Bianco A 370 - str.17*
- Obr. č. 11 – Sklad hutního materiálu - str.17*
- Obr. č. 6 - Hydraulické nůžky ThruShear 5163 - str.19*
- Obr. č. 7 – Ohraňovací lis Ursviken Optiflex 200 t - str.20*
- Obr. č. 8 – CNC řízené bombírování - str.21*
- Obr. č. 9 – TruLaser 3200 v akci - str.24*
- Obr. č. 10 – Horizontální frézka WHN 13 A - str.25*
- Obr. č. 11 – Ortogonální frézovací hlava - str.27*
- Obr. č. 12 – Ukázka práce ortogonální frézovací hlavy - str.27*
- Obr. č. 13 – CNC centrum SHW Power Speed 5 - str.29*
- Obr. č. 14 – ESAb Origo Mig 410 – str.33*
- Obr. č. 15 – Svařovací robot Motoman MA 1800 - str.34*
- Obr. č. 16 – Tramvajový podvozek na svařovně – str.*

Seznam tabulek

- Tab. č. 10 – Technické specifikace plátové pily Bianco 370 A - str.16*
- Tab. č. 11 – Technické specifikace hydraulických nůžek Thrushear 5163- str.19*
- Tab. č. 12 – Technické specifikace ohraňovacího lisu Ursviken Optiflex 200t - str.23*
- Tab. č. 13 – Technické specifikace laseru TruLaser 3200 - str.24*
- Tab. č. 14 – Technické specifikace horizontální frézky WHN 13A - str.26*
- Tab. č. 15 – Technické specifikace svářečky ESAB Origo Mig 410 - str.33*

Seznam příloh

- Příloha č. 1. – Kusovník – str.*
- Příloha č. 2. – Pracovní postupy str.*

Příloha č. 1

Kusovník				
P.č.	Název	Vstupní materiál	Číslo výkresu	Množství
1	RÁM PODVOZKU		Kr60-01-100/i	1
2	PODÉLNÍK	Úhelník 20x20x3	Kr60-01-101/d	2
3	ZÁKRYT LEVÝ	Plech 12x2000x1500	Kr60-01-118/2 a	1
4	ZÁKRYT PRAVÝ	Plech 12x2000x1500	Kr60-01-118/1 a	1
5	PODLOŽKA SVARU 10	Plech 4x1500x3000	Kr35-01-940/a	2
6	PODLOŽKA SVARU 11	Plech 4x1500x3000	Kr35-01-128/a	2
7	VÝZTUHA VNITŘNÍ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-129	4
8	PÁSNICE HORNÍ	Plech 15x2000x1500	Kr60-01-130/c	1
9	PÁSNICE SPODNÍ	Plech 15x2000x1500	Kr60-01-113	1
10	PÁSNICE PRAVÁ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-193/1	1
11	PÁSNICE LEVÁ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-193/2	1
12	STOJINA HAVNÍ		Kr60-01-104/a	1
13	STOJINA 1	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-114/1 a	1
14	PODLOŽKA SVARU 1	Plech 4x1500x3000	Kr35-01-931	1
15	PODLOŽKA SVARU 2	Plech 4x1500x3000	Kr35-01-932	2
16	PODLOŽKA SVARU 3	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-195	2
17	PODLOŽKA SVARU 4	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-115	1
18	PODLOŽKA SVARU 5	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-116/a	2
19	ŽEBRO	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-197	2
20	ŽEBRO	Plech 8x2000x1500	Kr35-01-918/a	2
21	ŽEBRO	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-117/a	2
22	STOJINA PRAVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-187	1
23	STOJINA PRAVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-189/1	1
24	PODLOŽKA SVARU 7	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-911	1
25	PODLOŽKA SVARU 8	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-912	1
26	PODLOŽKA SVARU 9	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-913	1
27	STOJINA LEVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-188	1
28	STOJINA LEVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-189/2	1
29	PODLOŽKA SVARU 7	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-911	1
30	PODLOŽKA SVARU 8	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-912	1
31	PODLOŽKA SVARU 9	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-913	1
32	STOJINA PRAVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-190	1
33	STOJINA PRAVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-192/1/a	1
34	PODLOŽKA SVARU 7	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-911	1
35	PODLOŽKA SVARU 8	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-912	1
36	PODLOŽKA SVARU 9	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-913	1
37	STOJINA LEVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-191	1
38	STOJINA LEVÁ	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-192/2/a	1
39	PODLOŽKA SVARU 7	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-911	1
40	PODLOŽKA SVARU 8	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-912	1
41	PODLOŽKA SVARU 9	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-913	1
42	NARÁŽKA PŘÍČNÁ		Kr60-01-120/a	1

43	ŽEBRO	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-121/a	1
44	TRUBKA D114X100X34	Trubka ocelová D114x8	Kr60-01-122	1
45	DNO D106X8	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-123	1
46	VÝZTUHA	Ocel čtvercová 25x25	Kr60-01-124	2
47	KONZOLA TLUMIČE		Kr60-01-119	2
48	ŽEBRO	Plech 12x2000x1500	Kr60-01-125	1
49	LŮŽKO D60X35	Ocel kruhová 60	Kr60-01-126	1
50	KONZOLA PODCHYTKY	Plech 15x2000x1500	Kr60-01-127	1
51	PÁSNICE HORNÍ	Plech 10x2000x1500	Kr35-01-943/a	2
52	STOJINA PŘEDNÍ		Kr60-01-194	1
53	STOJINA 2	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-114/2 a	1
54	PODLOŽKA SVARU 1	Plech 4x1500x3000	Kr35-01-931	1
55	PODLOŽKA SVARU 2	Plech 4x1500x3000	Kr35-01-932	2
56	PODLOŽKA SVARU 3	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-195	2
57	PODLOŽKA SVARU 4	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-115	1
58	PODLOŽKA SVARU 5	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-116/a	2
59	KONZOLA BRZDIČE		Kr60-01-107/b	1
60	POUZDRO D60X120	Ocel kruhová 60	Kr60-01-183/a	1
61	TRUBKA D76X56X180	Trubka ocelová 76x10	Kr60-01-196	1
62	PŘÍČNÍK		Kr60-01-102/e	2
63	PÁSNICE SPODNÍ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-131/b	1
64	STOJINA	mat. bude dodán z koop. s výrobkem	Kr60-01-133/b	2
65	ŽEBRO	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-134	2
66	PÁSNICE HORNÍ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-135/b	1
67	TRUBKA D114X100X50	Trubka ocelová 114x8	Kr60-01-136	1
68	DESKA MOTORU	mat. bude dodán z koop. s výrobkem	Kr60-01-132	1
69	VÝZTUHA	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-137	1
70	PODLOŽKA SVARU 1	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-138	4
71	PODLOŽKA SVARU 2	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-139	4
72	PODLOŽKA SVARU 3	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-140	2
73	PODLOŽKA SVARU 4	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-141	4
74	PODLOŽKA SVARU 5	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-142	2
75	PODLOŽKA SVARU 6	Plech 4x1500x3000	Kr60-01-143	2
76	PLECH 3X20X60	Plech 3x1500x3000		1
77	PŘÍRUBA 1		Kr35-01-960/d	4
78	DESKA 1		Kr35-01-963/a	1
79	TRUBKA D127X107X40	Trubka ocelová 127x12,5	Kr35-01-965/b	1
80	PŘÍRUBA 2		Kr35-01-961/a	2
81	DESKA 2		Kr35-01-964/1 b	1
82	VZPĚRA	Plech 10x2000x1500	Kr35-01-966	1
83	VÍČKO D86X2	Plech 2x1500x3000	Kr35-01-967	1
84	PŘÍRUBA 3		Kr35-01-962/a	2
85	DESKA 3		Kr35-01-964/2 b	1
86	VZPĚRA	Plech 10x2000x1500	Kr35-01-966	1
87	VÍČKO D86X2	Plech 2x1500x3000	Kr35-01-967	1
88	OPĚRKA KOLÉBKY		Kr60-01-105	4
89	BOČNÍ STĚNA	mat. bude dodán z koop. s výrobkem	Kr60-01-144	2
90	ZÁKRYT	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-145	1

91	DNO	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-146	1
92	KONZOLA ZÁVĚSKY		Kr60-01-106	2
93	DESKA OPĚRNÁ	mat. bude dodán z koop. s výrobkem	Kr60-01-147	1
94	ŽEBRO SVISLÉ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-148	2
95	ŽEBRO	Plech 8x2000x1500	Kr60-01-149	1
96	ZVEDACÍ OKO	Plech 20x2000x3000	Kr60-01-153	4
97	NARÁŽKA D80X16	Ocel kruhová 80	Kr35-01-980	4
98	NÁVAREK D50X16	Ocel kruhová 50	Kr35-01-981	4
99	KRUŽINA D346X336X35	Ocel plochá 25x5	Kr35-01-448/b	2
100	OPĚRA PRAVÁ		Kr60-01-108/a	2
101	OPĚRA	Plech 20x2000x3000	Kr60-01-557	1
102	ŽEBRO PRAVÉ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-558/1	1
103	ŽEBRO	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-559	1
104	OPĚRA LEVÁ		Kr60-01-109/a	2
105	OPĚRA	Plech 20x2000x3000	Kr60-01-557	1
106	ŽEBRO LEVÉ	Plech 10x2000x1500	Kr60-01-558/2	1
107	ŽEBRO	Plech 10x2000x1500	Kr-60-01-559	1

Seznam pracovišť a používaných strojů				
P.č.	Název	Pracoviště	Použité stroje	Pracovní postup
1	RÁM PODVOZKU	6121, 6311, 7141, 7142	svařování v CO ₂ , zámečnický, odmašťování, tryskání, stříkací box	Svařování CO₂: 1) Pomocí přípravku ustavit příruby 4 ks, ustavit podélníky 2 ks, příčníky 2 ks, proměřit a sestehovat, provádějí dva pracovníci – pozor dodržet kořenové mezery. 2) Nastehovat náběhové úhelníky – 16 ks, nastehovat pomocné výstupy na koncích podélníků – úhelníky 50x50x6 – 1800 mm – 4 ks 3) Provést kontrolu správného sestavení dílců. Provést přehřev na horní hranici teploty – 150 C, kontrola bezdotykovým teploměrem/termokřídou. Provést nové stehy, vybrousit staré stehy 4) Provést svary, napřed kořenové vrstvy, shora, obrátit a provést kořenové vrstvy, a5K 4x340 mm, 4x400 mm, 8x10 mm dle WPS, 10půlV, a4K 4x370 mm dle WPS, 12půlV, a4K 4x150 mm, 10V na podložku, 8x150 mm, 8x600 mm dle WPS, a4K 8x600 mm, 4x150 mm dle WPS 5) Po svaření ukládat na dřevěnou paletu a chránit před rychlým zchlazením (před průvanem) přikrytím termo přikrývkami do teploty 40-50°C – udržím holou ruku na svařenci. 5) Očistit svary a okolí od rozstříku – škrabkou, ocelovým kartáčem 6) Označený svar bude kontrolován magnetickou zkouškou – opravit vadná místa 7) Svařenec ustavit do přípravku a zkontrolovat rozměry. Řezání plasmou: 1) Náběhové úhelníky odpálit – plazmou 2) Plochy po pálení obrousit, ruční bruskou 3) Označené svary přebrousit – ruční bruskou – pozor nezabrousit do základního materiálu. Svařování CO₂: 1) Rozměřit, ustavit opěrky kolébky 4 ks, konzoly závěsky 2 ks, zvedací oka 4 ks, narážky 4 ks, návarky 4 ks, kružiny 2 ks, návarky na rámu, opěry 2 ks a přistehovat – provádějí dva pracovníci 2) Provést kontrolu správného sestavení dílců. Provést přehřev na horní hranici teploty – 150 C, kontrola bezdotykovým teploměrem/termokřídou. Provést nové stehy, vybrousit staré stehy. 3) Provést svary, napřed kořenové vrstvy - a4K 8x160 mm, 8x210 mm dle WPS, a5K 8x10 mm, 8x30 mm, 8x50 mm dle WPS, a6K 8x8 mm dle WPS, 8půlV podložený 2x160mm dle WPS, 10půlV, a3K 8x85 mm, 8x130 mm dle WPS 6) Očistit svary a okolí od rozstříku – škrabkou, ocelovým kartáčem 7) Rovnání po svařování Povrchová úprava: Odmastit vně i uvnitř vysokotlakým zařízením. 100l vody se smísí s 5l odmašťovacího přípravku. Po odmaštění se rám důkladně vyfouká tlakovým vzduchem. Tryskat na čistotu povrchu Sa 2,5, ofoukat, odmastit. Nastříkat svařovací barvou, doba zasychání 24h při 20oC.

2	PODÉLNÍK	6121, 6311	zámečnický, svařování v CO ₂	1) Z rozepsané = ho materiálu uštíhnout 12ks úhelníku 30x30x3, L=30mm - odjehlit 2) Na svařečský stůl položit, stojinu, ustavit a sestehovat, nastehovat náběhové úhelníky - 4ks - provádějí dva pracovníci 3) Provést kontrolu správného sestavení dílců, provést přehřev na horní hranici teploty - 150°C, kontrola bezdotykovým teploměrem - termokřídou, provést nové stehy, vybrousit staré stehy 4) Provést podložení sváru, dílec obrátit, vybrousit kořeny a provést sváry, 8V podložený 2x120mm dle WPS 5) Na svařečský stůl položit, stojinu, ustavit a sestehovat, nastehovat náběhové úhelníky - 4ks - provádějí dva pracovníci 6) Provést kontrolu správného sestavení dílců, udržovat teplotu přehřevu - 130 - 150°C 7) Provést podložení sváru, dílec obrátit, vybrousit kořeny a provést sváry, 8V podložený 2x120mm dle WPS 8) Náběhové úhelníky odstranit - odřezat řezacím kotoučem 9) Plochy po řezání obrousit - ruční bruskou 10) Svary a okolí očistit škrabkou a ocelovým kartáčem 11) Po svaření ukládat na dřevěnou paletu a hránit před rychlým schladnutím přikrytím termopříkrývkami do teploty 40 - 50°C - udržím holou ruku na svařenci 12) Provést rovnání po svařování v obou osách
3	ZÁKRYT LEVÝ	6131, 6121, 6115	laser, bruska stojanová, frézka	tvár na hotovo řezat laserem z P12, obrousit pálené plochy a hrany, frézovat 1xúkos 3,8x30° a 2x úkos 20°, odjehlit
4	ZÁKRYT PRAVÝ	6131, 6121, 6115	laser, bruska stojanová, frézka	tvár na hotovo řezat laserem z P12, obrousit pálené plochy a hrany, frézovat 1xúkos 3,8x30° a 2x úkos 20°, odjehlit
5	PODLOŽKA SVARU 10	6121, 6122	nůžky 6mm, zámečnický, lis ohraňovací	plech s=4mm stříhat na rozměr 25x76mm, rovnat, odjehlit, ohnout 1x25°
6	PODLOŽKA SVARU 11	6121, 6122	nůžky, jehlení zámečnický, lis ohraňovací	plech s=4mm stříhat na rozměr 25x92mm, rovnat, odjehlit, ohnout 1x25°
7	VÝZTUHA VNITŘNÍ	6131, 6121	laser, jehlení zámečnický, lis CDC	tvár na hotovo řezat laserem z P10, obrousit pálené plochy a hrany, ohnout tvar pod lisem
8	PÁSNICE HORNÍ	6131, 6121, 6115, 6000, 6119	laser, jehlení zámečnický, frézka, kooperace, vyvrtávačka horizontální	tvár na hotovo s přídatkem řezat z P15 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, odjehlit 1x45° z obou stran, frézovat dvakrát úkos 3,8x45°, upnout na úhelník za rameno, natočit stůl 20°:odfrézovat přídatek pro ohyb na délku ramene L=244mm do roviny základny - odjehlit. Upnout na úhelník, natáčet stůl: 1. Zarovnat dosedací plochu (na výkrese zarovnání Ra 25), 2. Frézovat 2x úkos 14x20° (řez C-C), 3. Frézovat 2x úkos 30° - šířka čela S=1mm (řez C-C), upnout kolmo na úhelník, natočit stůl 45°: frézovat vybrání R40 dle řezu D-D

9	PÁSNICE SPODNÍ	6131, 6121, 6119, 6000	laser, jehlení zámečnick, vyvrtávačka horizontální, kooperace	tvar na hotovo řezat z P15 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, frézovat úkos dle A-A - 2x, V kooperaci ohnout tvar na hotovo (kontrolní šablona R50)
10	PÁSNICE PRAVÁ	6131, 6121, 6122	laser, jehlení zámečnick, lis ohraňovací	tvar s přídavkem na hotovo řezat laserem z P10, obrousit pálené plochy a harany, ohnout tvar na hotovo
11	PÁSNICE LEVÁ	6131, 6121, 6122	laser, jehlení zámečnick, lis ohraňovací	tvar s přídavkem na hotovo řezat laserem z P10, obrousit pálené plochy a harany, ohnout tvar na hotovo
12	STOJINA HAVNÍ	6311	svářečka CO2, zámečnick	1) Na svařenou stojinu nastehovat pomoci stavitelného dorazu podložky svárů (2,3,4,5,6 - všepo 2 kusech) 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a3K 44x20mm dle příslušné WPS, 4. Svary a okolí očistit škrabkou a ocelovým kartáčem, Provést rovnání po svařování, kontrolu jakosti svarů a kontrolu rozměrovou.
13	STOJINA 1	6131, 6121, 6119	laser, zámečnick, vyvrtávačka horizontální	tvar na hotovo řezat laserem z P10, ukosovat na rovných plochách a brousit na rádiusech sražení 8,5x50o, přebrousit do čista dle řezu A-A, sražení 9x50o, ukosovat 2x dle řezu B-B úkos 6,5x30o, přebrousit do čista 7x30o, dle řezu B-B frézovat 2x úkos k míře 20 a 1 mm, odjehlít
14	PODLOŽKA SVARU 1	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	plech s=4 mm řezat laserem na rozměr 15x890 mm, hrany osmírkovat, rovnat
15	PODLOŽKA SVARU 2	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvar na hotovo řezat laserem z P4, obrousit hrany po pálení
16	PODLOŽKA SVARU 3	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvar na hotovo řezat laserem z P4, hrany odjehlít, rovnat
17	PODLOŽKA SVARU 4	6121	nůžky, zámečnick	plech 4 mm stříhat na rozměry 15x540 mm, hrany odjehlít, rovnat dle pravítka ve všech osách
18	PODLOŽKA SVARU 5	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvar na hotovo řezat z P4 laserem, hrany odjehlít, rovnat

19	ŽEBRO	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvar a otvor na hotovo řezat z P8 laserem, obrousit pálené plochy a hrany
20	ŽEBRO	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvar a otvor na hotovo řezat z P8 laserem, obrousit pálené plochy a hrany
21	ŽEBRO	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvar a otvor na hotovo řezat z P8 laserem, obrousit pálené plochy a hrany
22	STOJINA PRAVÁ	6311	svářečka CO2, zámečnick	1) Na stojinu 1, nastehovat pomoci stavitelného dorazu podložky svárů (2,3,4,5,6 - vše po 2 kusech), 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a3K 17x20mm dle příslušné WPS, 4. Svary a okolí očistit od rozstříku - škrabkou a ocelovým kartáčem, Provést rovnání po svařování, kontrolu jakosti svarů a kontrolu rozměrovou.
23	STOJINA PRAVÁ	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick, ukosování, broušení	tvar na hotovo řezat laserem z P8, obrousit pálené plochy a hrany, 1. ukosovat 1x sražení 6x30o, přebrousit do čista na 7x30o, 2. ukosovat a brousit svaření 6,5x50o, přebrousit do čista na 7x50o
24	PODLOŽKA SVARU 7	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvar na hotovo řezat laserem z P4, hrany odjehlít
25	PODLOŽKA SVARU 8	6121, 6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 4 mm stříhat na rozměry 15x360 mm, hrany odjehlít, rovnat dle pravítka ve všech osách
26	PODLOŽKA SVARU 9	6131	laser	tvar na hotovo řezat laserem z P4
27	STOJINA LEVÁ	6311	svářečka CO2, zámečnick	1) Na stojinu 1, nastehovat pomoci stavitelného dorazu podložky svárů (2,3,4 - vše po 2 kusech), 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a3K 17x20mm dle příslušné WPS, 4. Svary a okolí očistit od rozstříku - škrabkou a ocelovým kartáčem, Provést rovnání po svařování, kontrolu jakosti svarů a kontrolu rozměrovou.
28	STOJINA LEVÁ	6131, 6121	operator laser, jehlení zámečnick, ukosování, broušení	tvar na hotovo řezat z P8 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, 1. ukosovat 1x sražení 6x30o, přebrousit do čista na 7x30o, 2. ukosovat a brousit svaření 6,5x50o, přebrousit do čista na 7x50o

29	PODLOŽKA SVARU 7	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvár na hotovo řezat z P4 laserem, hrany odjehlít
30	PODLOŽKA SVARU 8	6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 4 mm stříhat na rozměry 15x360 mm, hrany odjehlít, rovnat dle pravítka ve všech osách
31	PODLOŽKA SVARU 9	6131	laser	tvár na hotovo řezat z P4 laserem
32	STOJINA PRAVÁ	6311	svařování CO2, zámečnick	1. Na stojinu 1, nastehovat pomoci stavitelného dorazu podložky svárů (2,3,4 - vše po 2 kusech), 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a3K 17x20mm dle příslušné WPS, 4. Svary a okolí očistit od rozstříku - škrabkou a ocelovým kartáčem, Provést rovnání po svařování, kontrolu jakosti svárů a kontrolu rozměrovou.
33	STAJINA PRAVÁ	6131, 6121, 6122	laser, jehlení zámečnick, vrtačka radiální, ukosování, broušení, lis ohraňovací	tvár na hotovo řezat z P8 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, rýsovat osy otvoru, značit důlek 1x, vrtat D=4 mm -1x, zahloubýt D=12x90o do hloubky 8 mm, odjehlít hrany 0,5x 45o, 1. ukosovat 1x sražení 6x30o, přebrousit do čista na 7x30o, 2. ukosovat a brousit svaření 6,5x50o, přebrousit do čista na 7x50o, ohnout 1x15o k míře 18 mm
34	PODLOŽKA SVARU 7	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvár na hotovo řezat z P4 laserem, hrany odjehlít
35	PODLOŽKA SVARU 8	6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 4 mm stříhat na rozměry 15x360mm, hrany odjehlít, rovnat dle pravítka ve všech osách
36	PODLOŽKA SVARU 9	6131	laser	tvár na hotovo řezat z P4 laserem
37	STOJINA LEVÁ	6311	svařování CO2, zámečnick	1) Na stojinu 1, nastehovat pomoci stavitelného dorazu podložky svárů (2,3,4 - vše po 2 kusech), 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a3K 17x20mm dle příslušné WPS, 4. Svary a okolí očistit od rozstříku - škrabkou a ocelovým kartáčem, Provést rovnání po svařování, kontrolu jakosti svárů a kontrolu rozměrovou.
38	STOJINA LEVÁ	6131, 6121, 6122	laser, jehlení zámečnick, ukosování, broušení, lis ohraňovací	tvár na hotovo řezat laserem, obrousit pálené plochy a hrany, 1. ukosovat 1x sražení 6x30o, přebrousit do čista na 7x30o, 2. ukosovat a brousit svaření 6,5x50o, přebrousit do čista na 7x50o, ohnout 1x15o k míře 18mm

39	PODLOŽKA SVARU 7	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvár na hotovo řezat laserem z P8, hrany odjehlít
40	PODLOŽKA SVARU 8	6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 4 mm stříhat na rozměry 15x360mm, hrany odjehlít, rovnat dle pravítka ve všech osách
41	PODLOŽKA SVARU 9	6131	laser	tvár na hotovo řezat z P4 laserem
42	NARÁŽKA PŘÍČNÁ	6311	svarování CO2	1) Na svářečský stůl položit trubku 2, rozměřit, ustavit dno 3, žebro 1, výztuhy 4 po 2 kusech přistehovat, 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a3K 2x80mm, 2x120mm dle příslušné WPS, provést kontrolu jakosti svarů a kontrolu rozměrovou.
43	ŽEBRO	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick, lis CDC	tvár na hotovo řezat z P10 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, rovnat pod lisem
44	TRUBKA D114X100X34	6111, 6112	pila pásová, soustruh malý	trubku na l=36 mm řezat, zarovnat čela na L=34 mm, soustružit (začistit) povrch D=114mm a otvor d=100, srazit hranu 2x45o - 2 upnutí
45	DNO D106X8	6131, 6121	laser, bruska stojanová	tvár na hotovo řezat z P8 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, rovnat, brousit 2x úkos 3x45o
46	VÝZTUHA	6111, 6121, 6115	pila pásová, zámečnick, frézka	4HR 25x25mm S235JR na L=40mm řezat, konce po řezání odjehlít, upnout do prismatického svěráku: frézovat 2x úkos 12x45o, odjehlít
47	KONZOLA TLUMIČE	6311	svarování CO2	1) Na svářečský stůl položit lůžko 2, rozměřit, ustavit žebro 1 a přistehovat, 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a4K 2x75mm, a5K 2x12mm dle příslušných WPS, 4. Svary a okolí očistit škrabkou a ocelovým kartáčem, Provést kontrolu rovinosti, kontrolu jakosti a rozměrů svarů
48	ŽEBRO	6131, 6121	laser, bruska stojanová	tvár a otvor na hotovo řezat z P12 laserem, obrousit pálené plochy a hrany

49	LŮŽKO D60X35	6111, 6121	pila pásová jehlení zámečnick	ocel KT 60mm řezat na délku 35mm, hrany konců odjehlít
50	KONZOLA PODCHYTKY	6131, 6121	laser, bruska stojanová, vrtačka radiální	tvár na hotovo bez otvoru řezat z P15 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, brousit dle řezu A-A R=5mm a dle B-B R=2mm, 1. rýsovat osy otvorů-značit 1x, 2. předvrtat D=5mm 1x, 3 předvrtat D=15mm 1x, 4. vrtat D=40mm 1x, 5. srazit hrany 2x45o-2x
51	PÁSNICE HORNÍ	6121, 6122	nůžky, jehlení zámečnick, zámečnick, lis ohraňovací, zámečnick	plech s=10mm stříhat na rozměr 140x600mm (přídavek pro ohyb), obrousit hrany po stříhání, rovnat pod lisem, ohnout úhel 2x45o, rýsovat spodní hranu s přídavkem na míru 115mm, ukosovat 1xsražení 8x35o, přebrousit do čista na 9x30o
52	STOJINA PŘEDNÍ	6311	svařování CO2, zámečnick	1) Na stojinu 1 nastehovat pomoci stavitelného dorazu podložky svárů (2, 3, 4, 5, 6 - po 2 kusech), 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců, 3. Provést svary a3K 44x20mm dle příslušné WPS, 4. Svary a okolí očistit škrabkou a ocelovým kartáčem, provést rovnání po svařování, provést kontrolu jakosti svárů, provést kontrolu rozměrovou dle výkresové dokumentace
53	STOJINA 2	6131, 6121, 6119	laser, zámečnick, vavrtávačka horizontální	tvár a otvor na hotovo řezat z P10 laserem, ukosovat na rovných plochách a brousit na rádiusech sražení 8,5x50o, 1. přebrousit do čista dle řezu A-A, sražení 9x50o, 2. ukosovat 2x dle řezu B-B, úkos 6,5x30o, přebrousit do čista na 7x30o, dle řezu B-B frézovat 2x úkos k míře 20 a 1mm, odjehlít
54	PODLOŽKA SVARU 1	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	plech s=4mm řezat laserem na rozměr 15x890mm, hrany osmírkovat, rovnat
55	PODLOŽKA SVARU 2	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	dvar na hotovo řezat z P4 laserem, obrousit hrany po pálení
56	PODLOŽKA SVARU 3	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	dvar na hotovo řezat z P4 laserem, hrany odjehlít, rovnat
57	PODLOŽKA SVARU 4	6121	nůžky, zámečnick	plech 4mm stříhat na rozměr 15x540mm, hrany odjehlít, rovnat dle pravítka ve všech osách
58	PODLOŽKA SVARU 5	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvár na hotovo řezat z P4 laserem, hrany odjehlít, rovnat

59	KONZOLA BRZDIČE	6311	svařování	1) Na svářečský stůl ustavit pouzdro 1, žebro horní 2, žebro horní a přistehovat, 2. Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svářeč, 3. Provést sváry a6K 70mm a a5K 4x80mm, 2x70mm, 10mm dále a4K 40mm podle dané WPS, 4. Sváry a okolí svárů očistit škrabkou a ocelovým kartáčem, přebrousit podle výkresu. provést kontrolu rovinosti, rozměrovou a jakosti svaru podle výkresové dokumentace.
60	POUZDRO D60X120	6111, 6121	pila pásová, jhelení zámečnick	Ocel KR 60 mm řezat na délku 120 mm, hrany konců odjehlit
61	TRUBKA D76X56X180	6111, 6112, 6119, 6121	operator laser, jhelení zámečnick, ukosování, broušení	Trubka d76x10mm žezat na délku l=185mm, zarovnat čela na L=180mm (oboustraně), srazit hrany 0,5x45o (2 upnutí), frézovat vybrání R30 do hloubky H=20 na čele trubky, brousit 2x úkos 50o z vnější strany vybrání - šířka čela na nejužším místě S=1mm
62	PŘÍČNÍK	6311	svařování CO2, svařovací robot MAG	1. Na svářečský stůl položit stojinu 2, podle stavitelného dorazu ustavit podložky sváru 8, 9, 10, 11 po 2 kusech a přistehovat. Velikost odsazení - 3mm!!! 2. Na svářečský stůl položit druhou stojinu 2, podle stavitelného dorazu ustavit podložky sváru 8, 9, 10, 11 po 2 kusech a přistehovat. velikost odsazení - 3mm!!! 3. Na svářečský stůl položit pásnici spodní 1, rozměřit podložky svarů 12 - 2 kusy a přistehovat. 4. Na svářečský stůl položit pásnici horní 4, rozměřit podložky svarů 13 - 2 kusy a přistehovat. 5. Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svářeč. 6. Rozkreslit stehy a provést svary a3K 100x20mm podle dané WPS (po nastehování podložky odlehnout, je nutné je zpět vyrovnat!!! Týká se podložek s osazením 3mm). A) Před samotným stehováním je nutné u pásnice spodní 1 a pásnice horní 4 odstranit v místě budoucích svárů se stojinou 2 - 2 kusy povlak (okuje) - bruska - svářeč - očistit na kovový lesk. B) Na svářečský stůl položit spodní pásnici 1, podle stavitelného dorazu ustavit stojiny 2 - 2 kusy a přistehovat, stehování provádějí 2 pracovníci. C) rozměřit, ustavit žebra 3 - 2 kusy a přistehovat. D) Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svářeč. E) Provést přehřev na horní ranici teploty - 150oC, kontrola bezdotykovým teploměrem/termokřídou. F) provést nové stehy, vybrousit staré stehy. G) provést svary a4K 4x280mm dle dané WPS, po svaření ukládat na dřevěnou paletu a chránit před rychlím schlazením (před průvanem) přikrytím termo přikrývkami do teploty 40 - 50oC - udržíme holou ruku na svařenci. H) Rozměřit, ustavit pásnici horní 4 a přistehovat. CH) Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svářeč. Svařovací Robot MAG: A) Během práce robota provést přehřev na horní hranici teploty - 150oC, kontrola bezdotykovým teploměrem/termokřídou. B) Provést nové stehy, vybrousit staré stehy. C) Manipulace s příčnickem na polohovadlo robota - pracoviště č. 2, upnutí dle návodky. D) Spuštění příslušného programu robota. E) Mez

63	PÁSNICE SPODNÍ	6131, 6121	laser, bruska stojanová	tvár na hotovo řezat z P10 laserem, obrousit pálené plochy a hrany, brousit dle A-A a B-B úkosy 9x20o, dle C-C ukosovat sražení 8,5x50o, přebrousit dočista na 9x50o
64	STOJINA	6000, 6121, 6122	kooperace, jehlení zámečnick, CNC vyvrtávačka horizontální, ukosování, broušení, lis ohraňovací	v kooperaci tvar na hotovo řezat plazmou (dodržet směr vláken), obrousit pálené plochy a hrany, frézovat dle řezu A-A úkos 9x50o na rovných stranách (mimo 2x vybrání L=217/R65/30o), ukosovat 2x vybrání L=217/R65/30o - řez A-A dobrousit na 50o, ohnout 2x úhel 20o
65	ŽEBRO	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvár na hotovo řezat laserem, obrousit pálené plochy a hrany
66	PÁSNICE HORNÍ	6131, 6121	laser, ukosování, broušení	tvár na hotovo řezat laserem, 1. obrousit pálené plochy a hrany, 2. dle řezu A-A a B-B ukosovat sražení 8,5x30o, přebrousit dočista na 9x30o, 3. dle řezu C-C ukosovat sražení 8,5x50o, přebrousit dočista na 9x50o
67	TRUBKA D114X100X50	6111, 6112	pila pásová, soustruh malý	trubku na l=52mm řezat, zarovnat čela na L=50, soustružit (začistit) povrch D=114mm a otvor d=100mm, srazit hrany 0,5x45o - 2 upnutí
68	DESKA MOTORU	6000, 6121	kooperace, zámečnick	v kooperaci vypálit kyslíkem tvar a otvor na hotovo, obrousit pálené plochy a hrany
69	VÝZTUHA	6121, 6122, 6115	nůžky, zámečnick, lis ohraňovací, frézka	Plech 8mm stříhat na rozměr 80x318mm, hrany odjehlít a rovnat, ohnout 2x úhel 90o, 1. upnout na kostky, vyklonit hlavu 30o: odřezat stojny pod úkosem 30o k rovině základny S=8, odjehlít, 2. Otočit o 180o: odfrézovat úkosy 30o z druhé strany, 3. Srovnat hlavu: frézovat rohy 8x45o, odjehlít, upnout do svěráku přes podložku: frézovat úkos 8x30o v celé délce
70	PODLOŽKA SVARU 1	6131, 6121	laser, bruska stojanová	tvár na hotovo řezat laserem, brousit 1x sražení 70o
71	PODLOŽKA SVARU 2	6131, 6121	laser, jehlení zámečnick	tvár na hotovo řezat laserem, hrany odjehlít, rovnat
72	PODLOŽKA SVARU 3	6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 4mm stříhat na rozměry 15x1250mm, hrany odjehlít, rovnat dle pravítka ve všech osách

73	PODLOŽKA SVARU 4	6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 4mm stříhat na rozměry 15x840mm, hrny odjehlit, rovnat dle pravítka ve všech osách
74	PODLOŽKA SVARU 5	6121, 6122	nůžky, jehlení zámečnick, lis ohraňovací	plech 4mm stříhat na rozměry 25x82mm, hrany odjehlit, rovnat, ohnout 1x úhel 30o
75	PODLOŽKA SVARU 6	6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 4mm stříhat na rozměry 25x82mm, hrany odjehlit, rovnat
76	PLECH 3X20X60	6121	nůžky, jehlení zámečnick	plech 3mm stříhat na rozměry 20x60mm, hrany odjehlit, rovnat
77	PŘÍRUBA 1	6311	svařování v CO ₂ , svařovací robot MAG	a) Před stehováním očistit svarové plochy od rzi a okují b) V přípravku ustavit desku a trubku a z venku trubku přistehovat 2x stehy a2,5K - co nejmenší a nejkratší stehy!!! c) Označovačem označit roh desky, která byla v rohu přípravku!!! Podle tohoto rohu bude dílec ustavován na robotu. , a) Dle návodky umístit dorazy a upínky b) Vložit dávku 4ks nastehovaných přírub tak, že označení od nastehování v přípravku bude u strany robota /pojezdové dráhy c) spustit program d) během vaření probíhá na již svařených kusech očištění svárů a jejich okolí
78	DESKA 1	6000, 6121	kooperace, jehlení zámečnick	v kooperaci kyslíkem vypálit z P25 tvar a otvor na hotovo, obrousit pálené plochy a hrany, odjehlit
79	TRUBKA D127X107X40	6111, 6112	pila pásová, soustruh velký	Trubka ocelová 127x12,5 řezat na l=43mm, zarovnat na L=40mm oboustraně, soustružit otvor D=107mm, 2x úkos 4x45o - 2 upnutí
80	PŘÍRUBA 2	6311	svařování v CO ₂ , svařovací robot MAG, svařování TIG	a) Na svářečský stůl položit desku 1, rozměřit, ustavit víčko 3 a přistehovat b) provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svářeč c) provést svár a2K 270 mm d) rozměřit, ustavit vzpěru 2 a přistehovat co nejmenšími sváry z vnější strany 3x, a) Dle návodky umístit dorazy a upínky b) vložit dávku 4ks nastehovaných přírub c) spustit program d) během svařování na robou probíhá na již svařených kusech očištění svárů a jejich okolí - škrabkou, ocelovým kartáčem, a) Oprava podpálených hran b) Provést kontrolu svárů

81	DESKA 2	6000, 6121, 6115	kooperace, jehlení zámečnick, frézka	Tvar a otvor na hotovo řezat z P25 kyslíkem z materiálu kooperanta, obrousit pálené plochy a hrany, odjehlít, 1. frézovat vybrání k mírám L=170 a 12, rohový rádius R8 po celé délce, odjehlít, 2. frézovat 1x úkos 45o - šířka čela S=1, odjehlít
82	VZPĚRA	6131, 6121, 8331, 8161, 6119	laser, ukosování, bruska stojanová, kování strojní lis, tryskání, vyvrtávačka horizontální, jehlení zámečnick	Tvar na hotovo řezat z P10 laserem, ukosovat sražení 9x45o dle výkresu, obrousit pálené plochy a hrany, za tepla v přípravku ohnout tvar na hotovo (max. teplota 450oC), po ohnutí položit pro pozvolné vychladnutí, celkově otryskat, zarovnat základnu v celé ploše, odjehlít po frézování
83	VÍČKO D86X2	6131, 6121	laser, zámečnick	Tvar na hotovo řezat laserem z P2, hrany osmírkovat
84	PŘÍRUBA 3	6311	svařování CO2, svařovací robot MAG, svařování TIG	a) Na svařečský stůl položit desku 1, rozměřit, ustavit víčko 3 a přistehovat b) provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svařeč c) provést svár a2K 270 mm d) rozměřit, ustavit vzpěru 2 a přistehovat co nejmenšími sváry z vnější strany 3x, a) Dle návodky umístit dorazy a upínky b) vložit dávku 4ks nastehovaných přírub c) spustit program d) během svařování na robou probíhá na již svařených kusech očištění svárů a jejich okolí - škrabkou, ocelovým kartáčem, a) Oprava podpálených hran b) Provést vizuální kontrolu svárů, a) Oprava podpálených hran a provést kontrolu svarů
85	DESKA 3	6000, 6121, 6115	kooperace, jehlení zámečnick, frézka	Tvar na hotovo řezat kyslíkem z P25 materiálu kooperanta, obrousit pálené plochy a hrany, odjehlít, 1. Frézovat vybrání k mírám L=170 a 12, rohový rádius Ra, odjehlít, 2. Frézovat 1x úkos 45o - šířka čela S=1mm, odjehlít
86	VZPĚRA	6131, 6121, 8331, 8161, 6119	laser, ukosování, bruska stojanová, kování strojní lis, tryskání, vyvrtávačka horizontální, jehlení zámečnick	Tvar na hotovo řezat z P10 laserem, ukosovat sražení 9x45o dle výkresu, obrousit pálené plochy a hrany, za tepla v přípravku ohnout tvar na hotovo (max. teplota 450oC), po ohnutí položit pro pozvolné vychladnutí, celkově otryskat, zarovnat základnu v celé ploše, odjehlít po frézování
87	VÍČKO D86X2	6131, 6121	laser, zámečnick	Tvar na hotovo řezat z P2 laserem, hrany osmírkovat
88	OPĚRKA KOLÉBKY	6311, 6119, 6121	svařování v CO2, vyvrtávačka horizontální, zámečnick	a) na svařečský stůl položit boční stěnu 1, rozměřit, ustavit dno 3, zákryt 2 a přistehovat b) Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svařeč c) Provést svary 8půIV, a2K 2x35mm; 5půIV, a2K 2x70mm, a5K 2x70mm; d) svary a okolí očistit od rozstřiku - škrabkou a ocelovým kartáčem e) Provést kontrolu rovinnosti, rozměrovou a jakosti svaru 1) Upnout na stůl, kontrolovat kolmost čela: frézovat drážku S=32x12mm v ose vrtat dva otvory

				D=21mm v rozteči L=140mm, srazit hrany na otvoru 0,5x45o; zámečník - odjehlit hrany po frézování, otvory ze spod, kontrola
89	BOČNÍ STĚNA	6000, 6121, 6115, 6119	kooperace, zámečník, frézka, vyvrtávačka horizontální	V kooperaci kyslíkem pálit obdélník s přídavkem na opracování L=117x75mm, včetně materiálu, obrousit pálené plochy a hrany před obráběním, frézovat - úhlovat obvod L=112x70mm ze čtyř stran, odjehlit, frézovat na výšku H=36mm z jedné strany - odjehlit, frézovat hranu 5x45o - odjehlit, frézovat 1x vybrání L=36x16/R30, 1x vybrání L=30x16/R30 - odjehlit
90	ZÁKRYT	6121	nůžky, jehlení zámečník	Plech 10mm stříhat na rozměry 70x125mm, hrany odjehlit, rovnat
91	DNO	6131, 6121	laser, bruska stojanová, ukosování	Tvar na hotovo řezat laserem z P8, orousit pálené plochy a hrany, rovnat, kosovat 2x sražení 6,5x50o, 2x zabrousit do čista na 7x50o
92	KONZOLA ZÁVĚSKY	6311	svařování v CO2	a) Na svářečský stůl položit desku opěrnou 1, rozměřit, ustavit žebra 2 - 2ks a přistehovat, b) Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svářeč c) Provést svary, a4K 4x80mm, a5K 104mm, 4x185mm, 1400mm dle WPS, d) Svary a okolí očistit od rozstříku - škrabkou a ocelovým kartáčem e) Provést kontrolu rovinnosti a jakosti svárů
93	DESKA OPĚRNÁ	6000, 6121	kooperace, zámečník	V kooperaci kyslíkem vypálit tvar na hotovo, včetně materiálu, obrousit pálené plochy a hrany
94	ŽEBRO SVISLÉ	6131, 6121	laser, bruska stojanová	Tvar na hotovo řezat laserem z P10, obrousit pálené plochy a hrany
95	ŽEBRO	6121, 6122, 6115	nůžky, zámečník, lisohraňovací, frézka	Plech 8mm stříhat na rozměry 88x180mm (přídavek na délce), rýsovat a pod úhlem 83o na délku L=162mm stříhat - 2x. Odjehlit hrany, rovnat, ohnout 1x úhel 90o, upnout na stůl: odřezat rameno na velké H=47, frézovat 1x úkos 7x50o, odjehlit
96	ZVEDACÍ OKO	6000, 6121	kooperace, zámečník	V kooperaci kyslíkem vypálit tvar na hotovo, 1. Obrousit pálené plochy, 2. Brousit vnější hrany 2x45o - 2x, 3. Brousit vnitřní hrany 4x45o - 2x
97	NARÁŽKA D80X16	6111, 6112	pila pásová, soustruh velký	Ocel d=80mm řezat na l=19mm, zarovnat čela L=16mm z obou stran, srazit hrany 0,5x45o

98	NÁVAREK D50X16	6111, 6112	pila pásová, soustruh velký	Ocel d=50mm řezat na l=19mm, zarovnat čela L=16mm z obou stran, srazit hrany 0,5x45o
99	KRUŽINA D346X336X35	6111, 6121, 6311	pila pásová, zámečnick, lis CDC, zámečnick, svařování CO2	Ocel plochá 25x5mm řezat na délku L=1075mm, odjehlit konce, přerovnat dle pravítka, předechnout konce kladivem přes kulatinu, která je na pracovišti k dispozici, ohnout postupně na D=336mm 1. nastehovat skružený plech - vizuální kontrola, 2. Provést svár podložený převýšený dle WPS, po svařování brousit svar do roviny, kalibrovat průměr, Provést kontrolu rovinnosti, rozměrovou a jakosti svaru.
100	OPĚRA PRAVÁ	6311	svařování CO2, zámečnick	a) Na svařečský stůl položit opěru 1, rozměřit, ustavit žebra 2,3 a sestehovat b) Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svařeč c) Provést svary, a4K 2x120mm, 2x130mm dle WPS, a5K 3x10mm dle WPS, 6půlV 10mm dle WPS d) Svary a okolí očistit od rozstříku - škrabkou a ocelovým kartáčem, zámečnick provede rovnání po svařování, Provést kontrolu rovinnosti a jakosti svárů
101	OPĚRA	6000, 6121, 6115	kooperace, jehlení zámečnick, zámečnick, rýsovač, vrtačka radiální, frézka	V kooperaci plazmou z plechu S=20mm vypálit tvar bez drážek na hotovo, kontrola rozměrů po kooperaci, obrousit pálené plochy a hrany od okují po pálení, odjehlit, přerovnat pod lisem, rýsovat osy koncových otvorů drážek, značit důlky 2x, předvrtat D=15mm - 2x, frézovat 2 drážky S=17x37mm, odjehlit
102	ŽEBRO PRAVÉ	6000, 6131, 6121, 6115	kooperace, laser, jehlení zámečnick, zámečnick, frézka	V kooperaci plazmou z plechu S=10mm vypálit tvar na hotovo, obrousit pálené plochy a hrany od okují po pálení, odjehlit, přerovnat pod lisem, frézovat 1x úkos 50o - šířka čela S=1mm, odjehlit
103	ŽEBRO	6131, 6121, 6115	laser, jehlení zámečnick, zámečnick, frézka	Laserem z plechu S=10mm vypálit tvar na hotovo, obrousit pálené plochy a hrany od okují po pálení, odjehlit, přerovnat pod lisem, frézovat 1x úkos 50o - šířka čela S=1mm, odjehlit, frézovat 1x úkos 20o - šířka čela S=1mm, odjehlit
104	OPĚRA LEVÁ	6311	svařování CO2, zámečnick	a) Na svařečský stůl položit opěru 1, rozměřit, ustavit žebra 2,3 a sestehovat b) Provést kontrolu správného ustavení dílců - vizuální - svařeč c) Provést svary, a4K 2x120mm, 2x130mm dle WPS, a5K 3x10mm dle WPS, 6půlV 10mm dle WPS d) Svary a okolí očistit od rozstříku - škrabkou a ocelovým kartáčem, zámečnick provede rovnání po svařování, Provést kontrolu rovinnosti a jakosti svárů
105	OPĚRA	6000, 6121, 6115	kooperace, jehlení zámečnick, zámečnick, rýsovač, vrtačka radiální, frézka	V kooperaci plazmou z plechu S=20mm vypálit tvar bez drážek na hotovo, kontrola rozměrů po kooperaci, obrousit pálené plochy a hrany od okují po pálení, odjehlit, přerovnat pod lisem, rýsovat osy koncových otvorů drážek, značit důlky 2x, předvrtat D=15mm - 2x, frézovat 2 drážky S=17x37mm, odjehlit

106	ŽEBRO LEVÉ	6131, 6121, 6115	laser, jehlení zámečnick, zámečnick, frézka	Laser z plechu S=10mm vypálit tvar na hotovo, obrousit pálené plochy a hrany od okují po pálení, odjehlit, přerovnat pod lisem, frézovat 1x úkos 50o - šířka čela S=1mm, odjehlit
107	ŽEBRO	6131, 6121, 6115	laser, jehlení zámečnick, zámečnick, frézka	Laserem z plechu S=10mm vypálit tvar na hotovo, obrousit pálené plochy a hrany od okují po pálení, odjehlit, přerovnat pod lisem, frézovat 1x úkos 50o - šířka čela S=1mm, odjehlit, frézovat 1x úkos 20o - šířka čela S=1mm, odjehlit

<http://homen.vsb.cz/~hla80/2009Svarovani/16-17-83-84.pdf>

<https://www.cs.vsb.cz/studium/studenti/bakalarske-studium/bakalarske-prace/bakalarske-prace.aspx>

<https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a341143&dokumentId=C+3488%2fSL45%40KSOS&klic=4ime2b>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Tramvajov%C3%A1_doprava_v_USA

http://cs.wikipedia.org/wiki/Tramvajov%C3%A1_doprava

představení podniku

<http://www.svetprumyslu.cz/profil/kmovske-opravny-a-strojimy-sro-140-let-od-pary-k-elektrice.html>

http://www.parostroj.net/historie/KOS_MSZB/kos_mszb.htm

<http://www.ekol.cz/cs/>